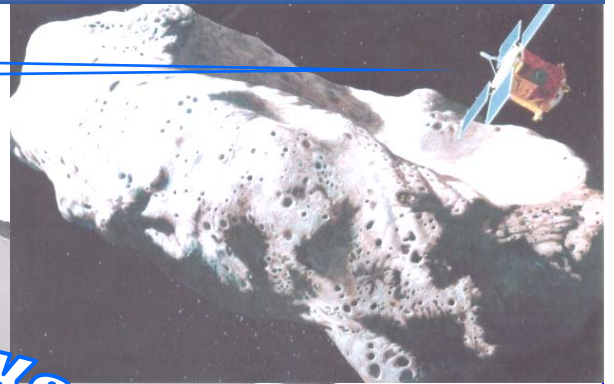

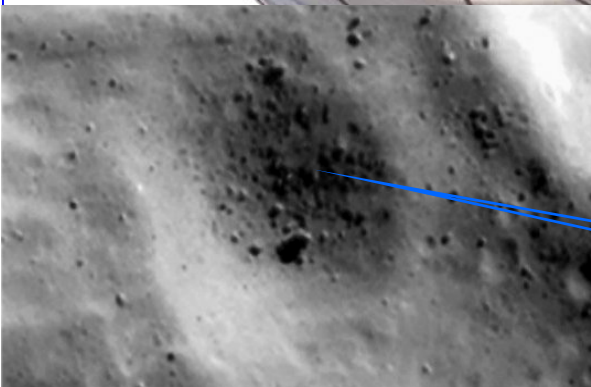
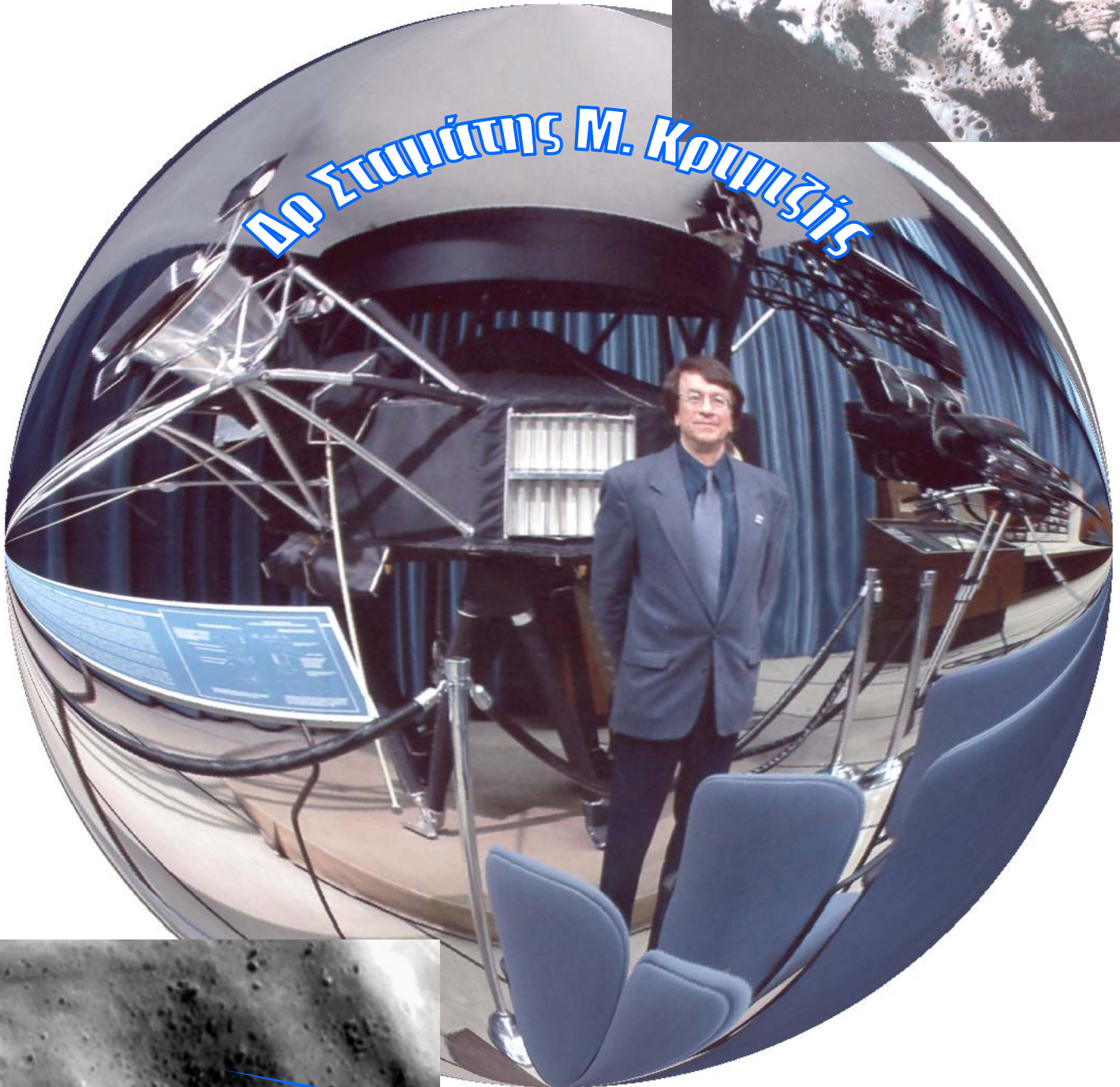
Δ Α Φ Ν Η

Περιοδική έκδοση, προσφορά αγάπης στον τόπο που μας γέννησε. Έτος 4ο Φύλλο 9ο Δεκέμβριος 2002

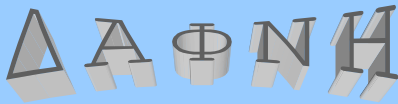
Το μικρό διαστημόπλοιο «NEAR»

Δρ Σταυρίτης Μ. Κριμιζής

Ο κρατήρας «Χίος» στον αστεροειδή

Περιοδική έκδοση, προσφορά
αγάπης στον τόπο που μας γέννησε.

*

Έτος 4ο
Αριθμός φύλλου 9
Δεκέμβριος 2002

*

Ιδιοκτησία:
«Περιοδικό Δάφνη»
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία.

*

Υπεύθυνος έκδοσης
σύνταξη, σελιδοποίηση,
εκτύπωση και επικοινωνία,

Βαγγέλης Ρουφάκης
Δαφνώνας, Χίος 82100
Τηλέφωνο-Φαξ: (22710) 78-353

Κινητό
0945 871187

*

www.dafninet.gr

E-mail:

info@dafninet.gr
vroufak@otenet.gr

*

ISSN: 1108-9016

*

Διανέμεται δωρεάν στα μέλη, τους
φίλους και τους χορηγούς της
«Δάφνης» σ' όλο τον κόσμο.

*

Γραφτείτε σήμερα
Μέλη, Φίλοι, ή Χορηγοί
στη «Δάφνη»

*

Εξώφυλλο:

Δρ Σταμάτης Μ. Κριμιζής
ο μεγάλος Έλληνας αστροφυσικός,
το διαστημόπλοιο «NEAR» στον
αστεροειδή Έρωτα και ο κρατήρας
«Χίος» στον ίδιο αστεροειδή
Φωτογραφίες: Σταμάτη Κριμιζή

*

Οπισθόφυλλο:

Ο Γίγας Ωρίων που έγινε
αστερισμός (2 παραστάσεις)

Φωτογραφίες:

<http://www.orionas.gr/>

<http://www.spin.gr>

Νύχτα Χριστουγεννιάτικη

*Γαλήνια νυχτιά
με κάθε μούρο της φορτωμένο
προσδοκία.*

*Ακίνητη η φύση
σ' εκστατική αναμονής στιγμή
προσμένει.*

*Βγάλα με γυμνά πόδια
φλόγα στα μάτια
δίψα στη μυχί
στην ακίνητη νύχτα.*

*Θέλω να δω αγάπη να γεννιέται
στη φάτνη...*

«Το γέλιο της Μέδουσας»

Μαρία Αναστασοπούλου

Βοηθήστε μας!

Γραφτείτε σήμερα Μέλη, Φίλοι ή Χορηγοί στη Δάφνη. Ενισχύστε μας οικονομικά για να συνεχίσουμε την προσπάθεια που πριν τέσσερα περίπου χρόνια ξεκινήσαμε και συνεχίζουμε με επιτυχία ανιδιοτελώς.

Είναι αδύνατο να συνεχίσουμε με ίδια έξοδα.

Βοηθήστε μας να προβάλλουμε την Πατρίδα, το Νησί και τα Χωριά μας σ' όλο τον κόσμο.

Μέλη: 25 € ή 30 \$ το χρόνο

Φίλοι: 100 € ή 100 \$ το χρόνο

Χορηγοί: 200 € ή 200 \$ το χρόνο

Τα Μέλη, οι Φίλοι και οι Χορηγοί έχουν τα ανάλογα ανταλλάγματα. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τις ιστοσελίδες της «Δάφνης» στο

www.dafninet.gr

Ευχαριστούμε όσους μας βοήθησαν μέχρι σήμερα.

Νέος Χρόνος, Νέα Τοπική Αυτοδιοίκηση

Με την ευκαιρία των εορτών ευχόμαστε στους αναγνώστες μας Χρόνια Πολλά κι ευτυχισμένα. Μια συλλεκτική κάρτα του μεγάλου Χιώτη ζωγράφου και συνεργάτη του Περιοδικού μας Νίκου Γιαλούρη με ευχές για σας.

Χρόνια Πολλά και στους νεοεκλεγέντες άρχοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και καλή επιτυχία στο έργο τους, για το καλό του τόπου.

Ο Π. Λαμπρινούδης στα εγκαίνια του εκλογικού κέντρου

Με χαρά και περηφάνια τον περασμένο Οκτώβριο δεχθήκαμε την εκλογή του νέου Νομάρχη Χίου του συγχωριανού και φίλου Πολύδωρου Λαμπρινούδη. Συγχαρητήρια Πολύδωρε και σε ανώτερα. Ευχόμαστε ολόψυχα να δικαιώσετε τις προσδοκίες της μεγάλης πλειοψηφίας του χιώτικου λαού που σας ψήφισε.

Στο Δήμο Καμποχώρων εκτός από το νεοεκλεγέντα Δήμαρχο, φίλο Μανώλη Κράκαρη, εξελέγησαν νέοι άξιοι άνθρωποι σε συμπολίτευση κι αντιπολίτευση που πιστεύουμε πως θα δουλέψουν όλοι ενωμένοι για το καλό του Δήμου.

Με ικανοποίηση επίσης δεχθήκαμε το αποτέλεσμα στο Δήμο Χίου που αν μη τι άλλο, ανοίγει ξανά τις πόρτες του Ομηρείου Πνευματικού

Όλοι ακούν το νικητή Μενή στο Ομήρειο με προσοχή

Κέντρου στη «Δάφνη» που εδώ και δυο χρόνια ήταν ερμητικά κλειστές.

Δε θα σχολιάσουμε άλλα εκλογικά αποτελέσματα στο νησί μας. Σεβόμαστε την λαϊκή ετυμολογία κι ευχόμαστε σ' όλους επιτυχία.

Συγχαίρουμε επίσης τον ομογενή και καλό φίλο Ματθαίο Μυρώνη (γιο του αείμνηστου Αριστοτέλη Μυρώνη από το Δαφνώνα) που για δεύτερη φορά τον περασμένο Νοέμβριο, εξελέγη Πολιτειακός Βουλευτής Νέας Υόρκης.

Στην προεκλογική περίοδο ακούσαμε υποσχέσεις πολλές που πέρα από τα μεγάλα προβλήματα (υδρευτικό, συγκοινωνιακό κ.λ.π.) αν δεν μείνουν λόγια, σίγουρα θα κάνουν τη ζωή καλύτερη στην ακριτική μας περιοχή. Μέρος αυτών αφορά τον Πολιτισμό που άμεσα μας ενδιαφέρει και θα βοηθήσουμε με όλες μας τις δυνάμεις να πραγματοποιηθούν.

Στην πόλη της Χίου το REX και το Κάστρο, στους Δήμους Καμποχώρων, Ομηρούπολης και Ιωνίας διαδημοτική συνεργασία για την ανάδειξη της Πολιτιστικής μας κληρονομιάς (διαδρομή Νέα Μονή - Δαφνώνα - Κρίνα - Σκλαβιά - Λαογραφικό Μουσείο - Σικελιά) κ.α.

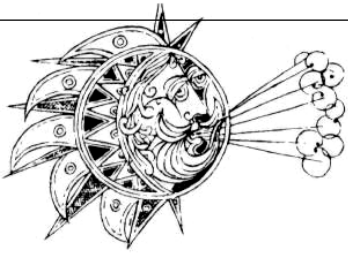

Με τον Πολιτειακό Βουλευτή Ν. Υ. Ματθαίο Μυρώνη

Αν η Τοπική Αυτοδιοίκηση συνεργαστεί με τους ενδιαφερόμενους τοπικούς φορείς και κάνει τις σωστές κινήσεις και μελέτες, μπορούν να εξασφαλιστούν πιστώσεις που θα κάνουν τον τόπο αγνώριστο.

Κλείνοντας για άλλη μια φορά ευχόμαστε σε όλους Χρόνια Πολλά, ευτυχισμένο το 2003 στους αιρετούς μας κάτω από όποια χρώματα κι αν εξελέγησαν καλό κουράγιο για δουλειά, πολλή δουλειά ώστε να δικαιώσουν τις προσδοκίες των ανθρώπων που τους τίμησαν με τη ψήφο τους και να φανούν άξιοι της ευθύνης που ανέλαβαν απέναντι στο λαό.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Η Γεύση της Ρουτίνας

Αλήθεια. Πόσο χρειάζεται κανείς να προσπαθήσει για να ξεφύγει από το παγερό αγκάθισμα μιας βαρυσταγής ζωής όπου τον πρώτο ρόλο κατέχει η ρουτίνα της κάθε μέρας; Το κλασικό γραφείο ή δουλειά, ακόμη και τεμπέλιασμα, φαγητό κανέναν υπνάκος και μετά, ανάλογα με τις συνήθειες και τις προτιμήσεις του καθενός, το σκοτάδι της υποβίβας ώρας σε κανένα σινεμά ή ντίσκο, αργά συννεφιάστερα, για ένα cool άτομο ένα καλό σκοτάδι για ξεσάσιμο.

Οι καρλοκαιρινοί μου επισκέπτες, ειδικά το φρετινό καρλοκαίρι ρωτούσαν, πως, ο τύπος εντός και εκτός Ελλάδος κρούει τον κώδωνα κάποιας ύφεσης και ο Έλληνας έχει το δικό του χαβά, μέρα μπαίνει, μέρα βγαίνει;

Το πλήθος των αυτοκινήτων φουσκώνει τα βέρνες και ορθάδικα ανοίγουν καθημερινά, ο Έλληνας μοφάει για χαβαλέ και Τσάμπιονς Λινκ.

Μια ματιά στα νέα της ΤV αποθαρρύνει και τον πιο αισιόδοξο, αργά φαίνεται ότι και την τρομοκρατία με τα παρακλάδια της ο Έλληνας την αντιμετωπίζει σαν θέμα για μευτοαριστερισμούς, σοφίσματα για τα κοινωνικά γεγονότα και άρρες, γνωστές αμπελοφιλοσοφίες.

Αφού βγάλαμε τα απωθημένα σας στις εκλογές, αρκετά πορτιτισμένα, ευτυχώς, τώρα αρχίζει η βασιλεία της ρουτίνας. Και γιατί όχι; Κάλλιο βαρυσταγής παρά... πτώμα.

Νίκος Γιαλούρης

Κεφαλή

Γούτη την κεφαλή
του Αλόγου της Αποκάλυψης
την έκρυβα
από μάτια βέβηλα
προσμέροντας να μου μιλήσει.

Μέρασα χρόνια,
θα γέρασε και τ' άλογο.
Ήταν, ίσως
του Ξακουστού Αχιλλέα,

Πρδαρ χειμώνες
και η κεφαλή όλο σώπαινε,
Μα ένα πρωί,
πριν την καμπάρα
του Επιτάφιου,
την είδα να δακρύζει
για τη χαμένη της φωνή.

ΒΡΕΤΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ '75

Το φλουρί του φτωχού

Πρωτοχρωνιάτικο διήγημα

Το πρώτο φλουρί της βασιλόπιτας, που μου έπεσε, βγήκε μοιρασμένο. Ήταν αληθινό φλουρί, γιατί ο πατέρας μου τον καιρό εκείνο συνήθιζε να βάζει στη βασιλόπιτα του σπιτιού μας μια χρυσή αγγλική λίρα.

Πως έρχονται τα πράματα καμιά φορά!

Ο πατέρας μου, όρθιος μπροστά στο αγιοβασιλιάτικο τραπέζι, έκοβε την πίτα, ονοματίζοντας κάθε κομμάτι ξεχωριστά, πριν κατεβάσει το μεγάλο μαχαίρι του ψωμιού. Αφού έκοψε το κομμάτι του σπιτιού, των αγίων, το δικό του και της μητέρας μου, πριν αρχίσει τα κομμάτια των παιδιών, σταμάτησε σαν να θυμήθηκε κάτι.

- Ξεχάσαμε, είπε, το κομμάτι του φτωχού. Αυτό έπρεπε να 'ρθει ύστερα από τους αγίους. Ας είναι όμως. Θα το κόψω τώρα κι ύστερα θ' αρχίσω τα κομμάτια των παιδιών. Πρώτα ο φτωχός. Κατέβασε το μαχαίρι και είπε:

- Του φτωχού.

Έπειτα θα ερχόταν το δικό μου κομμάτι, που ήμουν ο μεγαλύτερος από τα παιδιά.

Καθώς τραβούσε όμως το κομμάτι του φτωχού, για να κόψει το δικό μου, το χρυσό φλουρί κύλησε στο τραπεζομάντιλο. Το κόψιμο της πίτας σταμάτησε. Κοιτάζαμε ο ένας τον άλλο κι ο πατέρας όλους μας.

- Ποιανού είναι τώρα το φλουρί; είπε η μητέρα μου. Του φτωχού ή του Πέτρου; Εγώ λέω πως είναι του Πέτρου.

Η καημένη η μητέρα! Το είχε καημό να πέσει σ' εμένα.

- Ούτε του φτωχού είναι, είπε ο πατέρας μου, ούτε του Πέτρου. Το σωστό σωστό. Το φλουρί μοιράστηκε. Ήταν ανάμεσα στα δυο κομμάτια. Καθώς τα χώρισα με το μαχαίρι, έπεσε κάτω. Το μισό λοιπόν είναι του φτωχού, το μισό του Πέτρου.

- Και τι θα γίνει τώρα; ρώτησε στενοχωρημένη η μητέρα μου.

- Τί θα γίνει;... Συλλογιζόμαστε κι εμείς.

- Μην πονοκεφαλάτε, είπε ο πατέρας. Άνοιξε το πορτοφολάκι του, έβγαλε από μέσα δυο μισές χρυσές λίρες (το χρυσάφι δεν είχε κρυφτεί ακόμα) και τις ακούμπησε στο τραπέζι.

- Να, τι θα γίνει. Αυτή φυλάξτε τη, να τη δώσετε στον πρώτο ζητιάνο, που θα χτυπήσει την πόρτα μας. Είναι η τύχη του. Η άλλη μισή είναι του Πέτρου. Και μου την έδωσε.

- Καλορίζικη! Και του χρόνου, παιδί μου! Είσαι ευχαριστημένος;

Ήμουν και με το παραπάνω. Η ιδέα μάλιστα πως

είχα συντροφέψει με το φτωχό με διασκέδαζε. - Θα του τη δώσω εγώ με το χέρι μου, είπα και γελούσαμε όλοι με την παράξενη τύχη μου.

Τα άλλα παιδιά με πείραζαν. Ο σύντροφος του φτωχού. Μονάχα ο πατέρας μου δε γελούσε.

Εκείνος με τράβηξε κοντά του, με φίλησε και μου είπε:

—Μπράβο σου! Είσαι καλό παιδί.

Το άλλο πρωί, μόλις ξυπνήσαμε, χτύπησε η πόρτα. Κάτι μου έλεγε πως ήταν ζητιάνος, που έφτανε βιαστικός να πάρει το μερίδιο του. Έτρεξα στην πόρτα με τη μισή λίρα. Ήταν ένας γέρος φτωχός, με κατάσπρη γενειάδα, γυρτός από τα χρόνια, και τρέμοντας από το κρύο μουρμούριζε ευχές.

- Πάρε, παππού, του είπα. Ο γέρος, που δεν έβλεπε καλά και του είχε γυαλίσει, φαίνεται, παράξενα από τα χρόνια το χρυσό νόμισμα, το έφερε κοντά στα μάτια του, για να το κοιτάξει καλύτερα. Δεν μπορούσε να πιστέψει πως κρατούσε χρυσάφι στα χέρια του, τον καιρό εκείνο, που όλοι έδιναν στους φτωχούς δίλεπτα και μόνολεπτα.

- Τι είναι αυτό, παιδάκι μου; με ρώτησε.

- Μισή λίρα είναι, παππού, του είπα. Πάρε την δική σου είναι.

Ο καημένος δεν ήθελε να το πιστέψει. Μήπως έκαμες λάθος, παιδάκι μου; Για ρώτησε τους γονείς σου.

Του εξήγησα με τι τρόπο είχαμε μοιραστεί το φλουρί της βασιλόπιτας. Ο γέρος έτρεμε από τη χαρά του. Σήκωσε ψηλά τ' αρρωστημένα του μάτια και είπε:

- Ο θεός είναι μεγάλος! Να ζήσεις, παιδάκι μου, και να σε χαίρονται οι γονιοί σου. Και ο θεός να σ' αξιώσει να 'χεις πάντα όλα τα καλά και να τα μοιράζεις με τους φτωχούς και τους αδικημένους. Την ευχή μου να 'χεις!

Μου έδωσε την ευχή του, σήκωσε πάλι ψηλά κατά τον ουρανό τ' αρρωστημένα του μάτια και κατέβηκε με το ραβδί του τη σκάλα.

Παύλος Νιρβάνας

Παύλος Νιρβάνας

Ψευδώνυμο του Πέτρου Αποστολίδη που γεννήθηκε το 1866 στη Ρωσία και πέθανε το 1938 στην Αθήνα. Ήταν αρχίατρος του Πολεμικού Ναυτικού, δημοσιογράφος και μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Έγραψε διηγήματα, δράματα, κριτικές μελέτες, χρονογραφήματα και τη «Γλωσσική Αυτοβιογραφία».

ΜΠΟΥΡΛΗΣ-ΤΖΑΝΗΣ

Του Πέτρου Μαρτάκη

Από την έκδοση του Ομηρείου Πνευματικού Κέντρου Δήμου Χίου
«Χιώτικα ευθυμογραφήματα Μπουρλής-Τζανής»

Είν' κρυώμα!

-Άχουτας! Για δε, καλέ, χιόνια! Σαν ξασμένος αφρός πέφτουνε κ' εν φαίνεται το χωριό κάτω.

Να δούμεν πιο όξω, αφ' την πεζούλα του τσαρδακιού;

-Όχι, μωρή σεις! Εμπάτεν μέσα να ντυθήτεν πρώτα. Εσύ τα φταις, γέρο, που τις εξελογιασες πούλεες, πως το πρωί άχομενε χιόνια κ' επεταχτήκανε πρωί-πρωί να δούνε, γιατί εν έκλεισαν μάτι όλην τη νύχτα να τα περιμένουνε, οι ούριες, κοτζά γυναίκες της παντρείας!

-Άντε ομπρός-πίσω, λε ο γέρο Παντελής, ο κύρης τος και κλειεί την πόρτα.

-Λοιπό, εγώ ντύνομαι. Ντυθήτεν κ' εσείς. Βάλετενε κάρσες ζεστές, τα χοντρά σας φουστάνια με μάλλινες φανέλλες και τις ζακέττες σας, που σας ήστειλενε απέ τα παπόρια ο Δημήτρης μας, καλή του ώρα και καλά του ταξίδια.

-Αμήν, Παναγία μου.

-Άντε κ' εσύ κυρά Μαργαριτού! Τη φρασκομηλιά. Να μοσχομυρίσει το σπίτι, να τηνε ρουφήσομενε να ζεστοκοπηθούμενε. Να βουτήσομενε κανένα παξιμάδι, να φάμεν και κάμποσες ελιές κουρμάδες να συνεφέρομενε κι ύστερις να χαρούμεν τα χιόνια.

Έτσι κ' ήγινενε κ' ήβγαν πια στο σκεπαστό εσωτερικό τσαρδάκι. Η φωλιά των χελιδονιών απάνω στην κόρδα των κεραμυδιών ήταν άδεια. Οι μπεγόνιες και τα σπαράγκια στις γλάστρες μαμουκιασμένα. Και κάτω ομπροστά, μακριά, είναι να δουν τα μάτια σου! Χωμένα όλα μέσα στο χιόνι. Του Μεζά, τα Χαβιάρικα, του Παναή η αθεόρατη συκαμιά, ο Άγιος Παντελέμονας, μεγάλη η χάρη του που όπου να βρισκούμεστενε ζεσταίνε τις καρδιές μας και καρσί στο Κατσάρι τ' αμυγδαλοκήπια στο πλάι προς τα Καναβουτσάτα, κάτω απέ το δίβυζο βουνό με τον προφήτη Ηλία στην καρδιά της Χίος μας! Κάτασπρα όλα, μα ζωντανά, να μιλούνε ένα λόγο πανηγυριώτικο, ένα τραγουδι νυφικό, τη δοξολογία του χιονιού.

Άσπρη γιορτή της Λαυρίνας, του Μισόβουνου, των Καμποχώρων, του Κάμπου, του Μεγαλιμιώνα, μακριά τ' Αγίου Μηνά!

-Ε θω λωλιές τώρα με τα χιόνια, μην ξεραχωθήτενε! Έτσι; Ύστερις είστεν και κόρες! Πρέπει νάστεν σοβαρές. Ούτε με τα χιόνια πρέπει να ξελογιαζούστενε. Αλλά είναι λέω γω τώρα; Ποιος μ' ακού! Και καλά κάμνει και ε μ' ακού, εμουρμούρισενε κάτω απέ τα μουστάκια του.

-Έλα καλέ, πια! Λε η Βεργινία η φιότσα του Μπουρλή και του Τζαννή, κ' εμιμούντανε τη

φωνή του κυρού της «ούτε με τα χιόνια να ξελογιαζούστενε, ούτε με τα χιόνια»!

-Καλά μίμιστρο. Ίδια οι παίρηδες σου είσαι. Άντε καλά! Επί τέλους με τα χιόνια ας ξελογιαζούστενε! Επιτρέπεται. Εσύ αμαρούκλωτη μικρή, από τη φούρια σου ήβαλες το φουστάνι σου χωρίς να βγάλεις τα παντελόνια της μυτζάμας της αυστραλέζικης, που σου κανίσκεψεν ο Δημήτρης, καλή του ώρα και καλά του ταξίδια.

-Αμήν. Μα ας το καλέ το παί κ' ειν' κρυώμα! Καλά ήκαμες κόρη μου. Εν είσαι αμαρούκλωτη και μη σε κόφτει!

Κι ούτε λωλού το πεις, επεταχτηκαν οι κόρες αφ' τα σκαλιά της κουζινάρας, μέσα κει που βγαίνει στο κηπαράκι και στ' α-

πάνω σπίτια του πάππου με τη ρουδιά, τη μουσουλιά και την αλναργιά, κ' ερκέψαν να πετά η μια της αλλονής βώλους απέ χιόνι.

-Έλα να σου πω μωρή Σταματού, κάτι τις, της λε η Βεργινία. Να, έλα δωνά, απέ κάτω απέ την λναργιά. Και σαν πούταν η λναργιά κοτζά δέντρο, γεμάτη χιόνια, η Βεργινία την εχούμηξενε κ' εχιονιστήκανε καταρράχτης τα μαλλιά τος και σαν πούταν αναμμένες, μ' ανοιχτούς τους λαιμούς τος απέ το παιχνίδι, τα χιόνια ετρυπώσανε μες στους κόρφους τος! Τις εγαργαλήσανε, κρύο - κρύο γαργαλητό κ' εσκούσανε στα γέλια.

Συνέχεια στη σελίδα 26

Η φωτογραφία αυτή καθώς κι εκείνες της επόμενης σελίδας που δείχνουν τα ερείπια του Καταρράκτη μετά τον σεισμό, είναι των Αδελφών Καστάνια, από το «Λεύκωμα των ερειπίων της Χίου», Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, Αθήναι 1983

Ο σεισμός στη Χίο κι ο Παλιός Καταρράκτης

...Χωριό μου σταυρωμένο
που σε μίσησε ο Εγκέλαδος
προσκυνητής σου ταπεινός
κυνηγημένος ασυμβίβαστος
φιλώ το χώμα που με γέννησε
και καμαρώνω...

Αυτό το μικρό απόσπασμα από το ποίημα του Η. Σιμόπουλου «Κραμποβό», ταιριάζει σε κάθε χωριό, σε κάθε τόπο που ο καταπλακωμένος από τη νήσο Σικελία δια χειρός Αθηνάς, γίγας Εγκέλαδος, κάθε φορά αποφασίζει να καταστρέψει.

Όπως τότε... Στις 22 Μαρτίου (3 Απριλίου) 1881, που χτύπησε τη Χίο... Που το νησί κουνιότανε συθέμελα σωριάζοντας τα πάντα σε ερείπια στο μεγάλο του μέρος...

Όπως τότε, που τα χιώτικα αρχοντικά στον Κάμπο και την πόλη, τα οποία όλοι οι περιηγητές περιέγραψαν με θαυμασμό στο πέρασμά τους (όσα είχαν σωθεί απ' την καταστροφή του '22) και τα φτωχόσπιτα του λαού στις γειτονιές και στα χωριά μας, έπεφταν σα χάρτινοι πύργοι και καταπλάκωναν ανθρώπους και αγαθά...

Όπως τότε που ο παλιός Καταρράκτης της Χίου γέμισε ερείπια και μόνο λόγω της μετεγκατάστασης των κατοίκων στο καινούργιο χωριό, έμεινε

εκεί, για να ξυπνά μνήμες θλιβερές, μα απαραίτητες για σκέψη και περισυλλογή...

Ένας περίπατος εργασίας με την φίλη συγγραφέα Πόπη Χαλκιά-Στεφάνου, την καλή επίσης φίλη απ' τον Καταρράκτη Ελένη Αμμανούδη με τους συζύγους τους ήταν η αφορμή για όσα παρακάτω θα ακολουθήσουν.

Ήταν Σεπτέμβριος του 2001. Μετά από ένα θαυμάσιο γεύμα στην παραλία του Καταρράκτη (που συχνά επισκεπτόμαστε), αποφασίσαμε να πάμε ως το Ρουχούνι και τον Άγιο Γιάννη τον Αργέντη, για λίγες φωτογραφίες που η κυρία Χαλκιά χρειαζόταν για το βιβλίο της «Τα Μοναστήρια της Χίου» (αυτή τη στιγμή απ' ότι γνωρίζω βρίσκεται στο τυπογραφείο).

Μετά το προσκύνημα στις εκκλησίες θεωρήσαμε απαραίτητο το προσκύνημα στο έρημο χωριό τόπο θυσίας τόσων ανθρώπων.

Μα όταν φτάσαμε εκεί και είδα τα σπίτια βυθισμένα στο έδαφος όπως τα κατάπτε η γη τότε κι από κάποιες τρύπες που απόμεναν σε πολλά απ' αυτά να έχουν κάποιος ρίξει τα σκουπίδια τους ή λίγο πιο πέρα ένα παλιό ψυγείο, μια παλιά κουζίνα και άλλα άχρηστα αντικείμενα, πόνεσα ειλικρινά. Τόπος σεβασμού και μνήμης, σκέφτηκα, πρέπει να `ναι εδώ και όχι σκουπιδότοπος.

Κι έδωσα στον εαυτό μου την υπόσχεση να γίνει ένα μνημόσυνο για τα θύματα των σεισμών του νησιού, σ' αυτόν τον χώρο* (χωρίς να υποβαθμίζω το τρισάγιο που ψέλνεται κάθε χρόνο).

Η εκκλησία των Ταξιαρχών

Να γίνει θεία λειτουργία αν είναι δυνατό στη γκρεμισμένη εκκλησία ή σε κάποιο χώρο εκεί κοντά και να ῥθει κόσμος κι απ' άλλα μέρη του νησιού με σκοπό να τιμήσουμε τα θύματα, να γνωρίσουν όλοι οι Χιώτες, τον Παλιό Καταρράκτη κι οι άνθρωποί μας να ευαισθητοποιηθούν και να μη βεβηλώνουν τέτοιους ιερούς τόπους.

Την περασμένη άνοιξη, ένα ταξίδι στην Αμερική, στάθηκε εμπόδιο για περισσότερα από σκέψεις και σχέδια. Φέτος νομίζω ότι έφτασε η ώρα να πραγματοποιηθεί αυτή η υπόσχεση.

Διαθέτοντας λοιπόν λίγες σελίδες στο τεύχος αυτό, ξεκινούμε με τούτο το αφιέρωμα και θα προχωρήσουμε στον σχεδιασμό - οργάνωση.

Πιστεύουμε πως κι αυτή μας η κίνηση, θα στηριχθεί απ' τους αναγνώστες μας κι όλους τους Χιώτες, όπως πάντα που όπως έχει αποδειχθεί επικρότησαν τις επιλογές μας, όποιες αυτές κι αν ήταν μέχρι σήμερα.

Θα έλθουμε σε επαφή με τη νέα τοπική αυτοδιοίκηση του Δήμου Ιωνίας και θα τους προτείνουμε συνδιοργάνωση.

Θα τους παρακαλέσουμε να καθαρισθεί από τα σκουπίδια η περιοχή κι αν είναι ανέφικτο άμεσα, ένα προσκυνητάρι να κτιστεί στο εγγύς μέλλον (με σεβασμό στο τοπίο) κι ένα καντηλάκι να ανάβει μερικές έστω φορές τον χρόνο, για κείνους που θάφτηκαν ζωντανοί, αντί να αδειάζονται... βυτία από κάποιους απερίσκεπτα.

Το πρόγραμμα θα ανακοινωθεί από τα μέσα ενημέρωσης και θα αναρτηθούν αφίσες σε κεντρικά σημεία. Θα σταλούν ίσως και προσκλήσεις.

Αυτή η συνδιοργάνωση (αν τελικά πραγματοποιηθεί) μπορεί και εύχομαι να γίνει αιτία ή να είναι η αφετηρία για μια διαδημοτική πολιτιστική συνεργασία των όμορων Δήμων, όπως αναφέρουμε κι αλλού, αρχής γενομένης από τους Δήμους Καμποχώρων και Ιωνίας με επέκταση σ' αυτούς της Ομηρούπολης και Μαστιχοχωρίων χωρίς βέβαια να αποκλείονται οι υπόλοιποι.

Ο Καταρράκτης δεν είναι το χωριό που είχε τα περισσότερα θύματα, αλλά η γειτονική Καλλιμασιά όπως θα δείτε στον πίνακα που ακολουθεί σε επόμενο άρθρο. Και τα Καμπόχωρα είχαν πολλά θύματα, μη εξαιρουμένου του Δαφνώνα. Το μνημόσυνο θα γίνει στον Καταρράκτη για τους λόγους που προανέφερα.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Από το χαλασμό του 1881

Αποσπάσματα από το ανέκδοτο βιβλίο του Δημ. Μελαχροινούδη Ο Σεισμός του 1881

Χριστέ μου, τσε να βρέθιμε σ' ένα βαθί λαγκάδι,
α λέγαμε τα πάθη μας αφ' το πρωί ος το βράδι (Καλλιμασιώτικο)

HUBERT PERNOT (ETUDES DE LINGUISTIQUE (ETUDES DE LINGVISTIQUE NEO-HELLENIQUE, TOME VI, p.61

Ο σεισμός που κτύπησε τη Χίο και την απέναντι χερσόνησο της Ερυθραίας στις 22 Μαρτίου 1881, απασχόλησε το σύνολο του τύπου της εποχής. Σε όλες τις εφημερίδες δημοσιεύονται τα τηλεγραφήματα του πρακτορείου Χάβα, όπως και ανταποκρίσεις από το λαβωμένο νησί.

Η εφημερίδα «Νέα Σμύρνη», γράφει μεταξύ άλλων:

«...Ο κλονισμός ήτο τοιούτος, ώστε σιδηροί σωλήνες μεγάλου βάρους εθεάθησαν εις το τελωνείον ανατινασσόμενοι επί του μαινομένου εδάφους... Οι κάτοικοι καταδιωκόμενοι απηνώς υπό του θανάτου, έτρεχον ζητούντες σωτηρίαν, εξ ενστίκτου πλέον και ουχί εκ συναισθήσεως... Της σωρείας των ερειπίων εξήρχοντο, δι όλης της νυκτός της επιούσης, υπόκωφοι οι μωγαί και στεναγμοί. Ήσαν κραυγαί οδύνης και επικλήσεως των καλυφθέντων υπό ταύτα δυστυχών, εξαιτουμένων βοήθειαν εκ των τάφων, ένθα η καταστροφή ζώντας έρριπεν αυτούς. Και όμως μέχρι της πρωίας της χθές, η βοήθεια ήταν αδύνατος καθότι ουδείς ακινδύνως ηδύνατο να πλησιάσει. Αι στενωπαί οδοί, η θέα τοσούτου εν μέσω αυτών πλήθους νεκρών, η απειλητική κατάσταση των ορθίων ισταμένων έτι αλλά ετοιμορρόπων ερειπίων και ιδίως οι καταρρίπτοντες ταύτα κατά μικρά διαλείματα ακατάπαυστοι σεισμοί, υπερήκουν και εν ελλείψει του καταλαβόντος πάντας πανικού, όπως νεκρώσωσι το θάρρος και του μάλλον γενναίου. Ευγενείς τινές και μεγάλοι καρδίαι απειπειράθησαν μολαταύτα να σώσωσι τους ζώντας ταφέντας αδελφούς των, αλλ' οι ακατάπαυστοι σεισμοί και τα φρικτά αυτών επακόλουθα επέβαλαν αυτοίς την διακοπήν. Η εκταφή και νεκρών και ζώντων απαιτεί προκαταρκτάς εργασίας και προνοητικά δια τους εργαζομένους μέτρα και τούτων ήρξατο την πρωίαν της χθες, άμα φθάσαν, το πλήρωμα του αγγελιαφόρου Μπουβέ...

...Ρίγος, γυμνότης, πείνα, σπαραγμός και φρίκη επί των ευανθών λειμώνων και λόφων της, μυροβόλου Χίου, ους ποτίζουσι σήμερα τα δάκρυα των επιζόντων τέκνων της. Οποία συμφορά!».

Οι χιλιάδες των θυμάτων και η ισοπέδωση της

πρωτεύουσας και πολλών χωριών της Χίου, προκάλεσε παγκόσμια συγκίνηση. Η βοήθεια σε τρόφιμα και υγειονομικό υλικό, μαζί με είδη στέγασης, άρχισε να φθάνει από παντού. Τις πρώτες μέρες καταφθάνουν 3 κυβερνητικά σκάφη και 13 ξένα πολεμικά και μη. Στην Κων/πολη συστήνεται Γενική Κεντρική Επιτροπή, κάτω από την υψηλή προστασία του Σουλτάνου και των Πρέσβων. Επίτιμος Πρόεδρος ο Οικουμενικός Πατριάρχης. Πρόεδρος της επιτροπής ο ζάπλουτος Χιώτης Ζ. Στεφάνοβικ. Σκοπός η συγκέντρωση χρημάτων για τις ανάγκες των πληγέντων. Ενδεικτικά αναφέρεται, ότι σύμφωνα με δημοσίευμα του Νεολόγου Κων/πόλεως μόλις 4 ημέρες μετά τον σεισμό είχαν συγκεντρωθεί 20.300 λίρες.

Αγήματα πολεμικών πλοίων, όπως του Bouvet που προαναφέρθηκε, ανασύρουν τους καταπλακωμένους τραυματίες και νεκρούς από τα ερείπια. Λόγω αχρηστίας του οδικού δικτύου από τους περιβολότοιχους που έπεσαν, τα πολεμικά μεταφέρουν τρόφιμα σε απομακρυσμένα χωριά, και παραλαμβάνουν τραυματίες για τα πρόχειρα νοσοκομεία της πόλης. Η Σμύρνη με ενέργειες του νομάρχη Μιδάτ Πασσά, (πιθανά Ελληνικής καταγωγής) στέλλει κάθε μέρα 10.000 οκάδες ψωμί και παντοειδή βοήθεια.

Πρωτοστατεί και το Ελληνικό κράτος, συντρέχοντας με κάθε τρόπο τα θύματα του σεισμού. Το μέγεθος της προσφοράς προκαλεί το φθόνο της Τουρκικής εφημερίδας «Δjeridei Χαβαδής» η οποία αφού γράφει ότι «η θεομηνία αυτή δύναται να θεωρηθεί ως θεία τιμωρία», συνεχίζει: «Αι εφημερίδαι έγγραψαν ότι η Ελληνική κυβέρνηση, ήτις караδοκει πάντοτε ευκαιρίαν, όπως επισπασηται την εύνοιαν των Χριστιανών νήσων, προέβη εις διαφόρους εράνους υπέρ των Χίων. Βεβαίως δεν θα ενήργει η Ελλάς συνδρομάς, εάν δεν επεδίωκε δι' αυτών τον ανωτέρω σκοπόν. Η Ελληνική κυβέρνησις ουδέποτε επέσχε τοιούτων βοηθειών προκειμένου περί μερών, ένθα οικούσιν, ως εν Χίω, πολλοί Χριστιανοί».

Ο Νεολόγος στο φύλλο του αριθ. 3609 της 28 Μαρτίου αναφέρεται σχετικά: «Σχολίων δεν χρίζουσι ταύτα απαντήσεως. Αλλ' εν ονόματι της

δημοσιογραφίας και των ιερωτέρων καθηκόντων του ανθρώπου εκφράζομεν την αποτροπή και την βδελυγμία κατ' όργανον, όπερ προς αίσχος του τύπου απετόλμησε να εκφράσει ύβρεις κατά της αρετής εκείνης, ήτις ουδεμίαν άλλην πατρίδα ή θρησκείαν ή ναόν έχει ή την καρδίαν

ανθρώπου και να επιχάρει ως τυμβορύχος ύαινα ασελγαίνον επί πτωμάτων».

*

Τα θύματα του σεισμού σύμφωνα με τον ανταποκριτή της εφημερίδας «Σταμπούλ» ήταν για κάθε οικισμό τα παρακάτω:

Ονόματα χωρίων	Νεκροί	Τραυματ.	Επιζήσαντες
<u>Μασιχόχωρα</u>			
Καλιμασία	425	55	1102
Θολοποτάμι	165	92	668
Μυρμήγκι	51	17	281
Μέσα Διδύμα	69	37	321
Έξω Διδύμα	52	18	134
Παγίδα	9	11	220
Καταρράκτης	71	21	448
Νένητα	261	86	1140
Φλιάσια	39	25	230
Βουνό	38	14	383
Κοινή	140	35	312
Πατρικά	3	6	248
Καλαμωτή	60	12	1279
Αρμόλια	30	16	445
Πυργί	-	4	1686
Ολύμποι	-	1	760
Μεστά	2	2	802
Ελάτα	-	1	745
Βέσσα	1	1	733
Λιθί	21	7	592
Άγιος Γεώργιος	34	13	1523
	1471	463	14052
<u>Καμπόχωρα</u>			
Θυμανά	226	30	1319
Νεοχώρ.	173	31	1024
Βαβύλοι	106	27	418
Βασιλειόνικον	63	14	636
Χαλκειός	22	19	844
Βερβεράτο	118	18	245
Ζιφιά	89	10	253
Δαφνώνας	95	27	381
	892	176	5120
Νέα Μονή	6	6	125
<u>Επανόχωρα</u>			
Καρυαί	36	11	500

Ονόματα χωρίων	Νεκροί	Τραυματ.	Επιζήσαντες
Λαγκ.-Συκιάδα	-	-	800
Λαγκ.-Κυδιάντα	-	-	600
Καρδάμιλα	1	-	6000
Αμάδες	-	1	250
Βίκιοι	-	-	300
Καμπιά	-	-	400
Σπαρτούντα	-	-	135
Χάλανδρα	-	-	80
Κέραμος	-	-	140
Λεπτόποδα	-	1	80
Κουρούνια	-	-	80
Νεώνητα (Νενητούρια)	-	-	80
Άγιον Γάλα	2	1	200
Βολισσός	-	-	2000
Πύραμα	3	1	100
Παρπαρία	-	-	300
Τρύπες	-	-	100
Πισπηλούνδα	-	2	120
Φυτά	2	-	250
Διευχά	-	5	100
Μονή Διευχών	-	-	26
Κατάβασις	-	-	105
Σιδηρούνδα	-	-	220
Ανάβατος	8	12	200
Αυγώνυμα	40	10	400
Πιτυός	-	-	330
Ποταμιά	-	-	150
	92	44	14046
Βροντάδος Χώρας-Λειβαδίων και Κάμπου	80	233	7000
Φρουρίου (Μουσουλμάνοι και Ιουδαίοι)	174	40	1230
Γενικών Σύνολον	3612	1306	66573

Ο Παλιός Καταρράκτης

Ο Παλιός Καταρράκτης αποτελούσε επί τουρκοκρατίας μαζί με άλλα 20 χωριά το Δήμο Μαστιχοχώρων. Αρκετές πληροφορίες μας δίνει ο Πρόξενος της Βενετίας στη Σμύρνη, όταν το 1639 επισκέφτηκε τη Χίο και περιέγραψε το νησί.

« Ο Καταρράκτης είναι φρούριο έξυπνα κατασκευασμένο και κυβερνιόταν από τους Della Rocca, σύμφωνα με το οικοδόμημα που υπάρχει. Κατοικείται από 1500 ψυχές περίπου, έχει 20 παπάδες και 16 εκκλησίες, με ένα μοναστήρι αφιερωμένο στην Υπεραγία Θεοτόκο με 4 μοναχούς. Υπάρχουν ακόμη μερικές γυναίκες με σχήμα μοναχών, αλλά λίγο ευσεβείς.¹

Το χωριό δεν γλίτωσε από τη μανία του Εγκέλαδου στις 22 Μαρτίου/3 Απριλίου 1881. Καταμετρήθηκαν 71 νεκροί και 21 τραυματίες.² Ερείπια τα σπίτια του, ο Βυζαντινός Ταξiάρχης μαζί με τις άλλες εκκλησίες και ο πύργος των Della Rocca. Κάπου 448 απόμειναν ζωντανοί. Από αυτούς άλλοι επισκεύασαν τα σπίτια τους, άλλοι τράβηξαν κατά Φαλερού μεριά, κοντά στη θάλασσα. Όσοι είχαν ελάχιστο κλήρο, τράβηξαν κατά τα μάτια τους, χωρίς ποτέ πια να γυρίσουν πίσω.

Για τον τρομαχτικό σεισμό μας διηγείται η Σοφία Οικονόμου.³

«Όταν εγίνην ο χαλασμός η γης ήνοιγε 40 πόντους και πέφτανε μέσα οι άνθρωποι και τα ζα. Μόλις εκαταλάβανε πως εγινότανε σεισμός, όλοι οι άνθρωποι εφεύγαν για να σωθούν. Οι πιο πολλοί τραβήξανε κατά τον Περιστερεώνα. Εκεί όμως τα χώματα ειν' πιο λαφριά και σκίζανε πιο εύκολα. Μαζί με αυτούς που φεύγανε ήτανε κι ένας διάκος, Νικολή τον ελέγανε. Και όπως ήτρεχε για να σωθεί ήσκισεν η γης και χώστηκε μέσα μέχρι το στήθος, δεν εμπόρεσαν να τονε βγάλουν και ήσκασε».

Αυτοί που παρέμειναν στο τραυματισμένο χω-

ριό, άντεξαν για άλλα περίπου 50 χρόνια, παίρνοντας ζωή από το μέρος που πρωτοείδαν το φως. Το 1930, έφυγαν οριστικά κάπου 120 άτομα για το παραθαλάσσιο χωριό, στο οποίο ενσωμα-

τώθηκαν.³ Πολλοί από αυτούς άλλαξαν το αλέτρι με το δοιάκι ή πρόσφεραν τον εαυτό τους θυσία στο Πολώχ του ξενιτεμού.

Σήμερα στον παλιό Καταρράκτη υπάρχουν ελάχιστα ερείπια αφού τα δομικά υλικά χρησιμοποιήθηκαν όπου χρειαζόταν.

Από τον άλλοτε περήφανο πύργο των Della Rocca που δέσποζε στην περιοχή, υπάρχει μόνο

βάση και σωρός από πέτρες. Δίπλα στην εκκλησιά του Αγίου Νικόλα, ένα κτίσμα προκαλεί θαυμασμό με τα σταυρολίθια του.

Ευχής έργο θα ήταν, το κτίσμα αυτό να μην καταρρεύσει, να κηρυχθεί διατηρητέο, σα δείγμα της αρχιτεκτονικής του χωριού που δεν υπάρχει πια. Παράλληλα, η κατάφορα αγνοημένη Ιωνία μπορεί να αποκτήσει μια ακόμη ιστορική διαδρομή συμπεριλαμβάνοντας αυτό το τμήμα (Σικελιά, Έξω Διδύμα, Παλιό Καταρράκτη, Άγιο Γιάννη Αργέντη, Ρουχούνι, Φαλερού). Η συμβολή επίσης της περιοχής στον περιπατητικό τουρισμό ή στην παρατήρηση πουλιών (bird watching) είναι αξιοσημείωτη.

Δ. Μελαχροινούδης

ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ

(Χειρόγραφο F. Lupazzolo συλλογή Φ. Αργέντη της Βιβλιοθήκης Κοραή)

¹ Francesco Loupazzolo: Brewe Discorso e ipogafia dell I sole del ARCHIPELAGO, Anno 1632 Βιβλιοθήκη Κοραή Αριθ. Χειρ. 73495. Το χειρόγραφο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην έκθεση «Γνωριμίες με τον τόπο μας» της Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Σωματείων Οικισμών Νότιας Χίου (14-24 Νοεμ.1999 στο Ομήρειο), στην οποία συμμετείχε η Βιβλιοθήκη Κοραή.

² Δημ. Μελαχροινούδη: Ο σεισμός της Χίου (Ανέκδοτο)

Δελφοί (άποψη)

Στους βάση του βωμού του Απόλλωνα η επιγραφή:
« ΔΕΛΦΟΙ ΕΔΩΚΑΝ ΧΙΟΙΣ ΠΡΟΜΑΝΤΕΙΗΝ »

Ο Ηνίοχος των Δελφών

Γνωρίστε την Ελλάδα

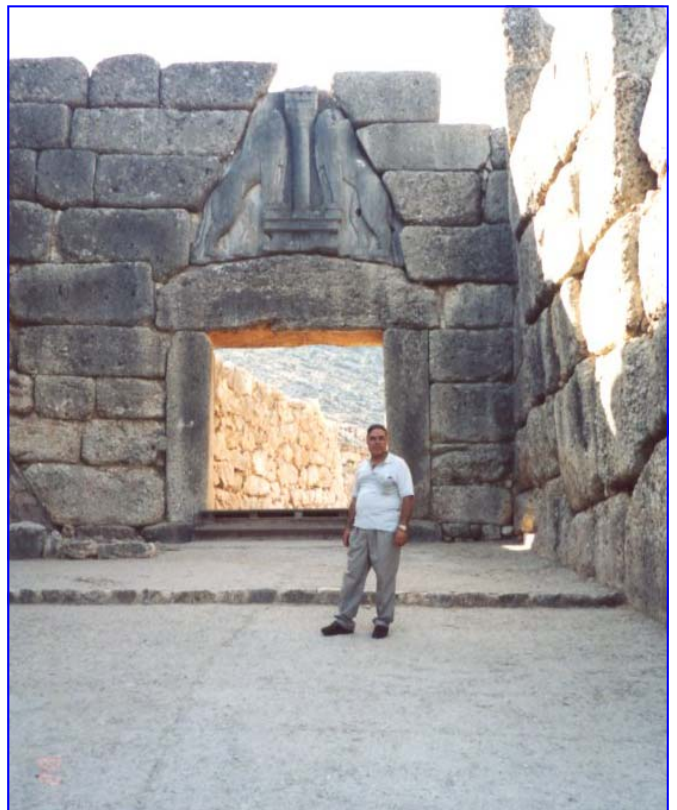
Το περασμένο καλοκαίρι ένα ταξίδι στην Ιθάκη (ιδιαίτερη πατρίδα του ανιψιού μου που επισκεφθήκαμε), μας έδωσε την ευκαιρία να διασχίσουμε την Στερεά Ελλάδα και τη βόρεια Πελοπόννησο, σταματώντας από λίγο σε πολλά μέρη της όμορφης πατρίδας μας.

Ο περιορισμένος χρόνος δε μας επέτρεψε να δούμε όσα έπρεπε ή όσα θέλαμε να δούμε. Τα γνωρίζαμε περισσότερο από βιβλία και τηλεοπτικές εκπομπές, μα ότι πατούσαμε τα ιερά χώματα των Δελφών, των Μυκηνών της Αρχαίας Κορίνθου, του Παλαμηδιού, ήταν κάτι άλλο. Ρίγος διαπερνούσε το κορμί και δάκρυα συγκίνησης ανέβαιναν στα μάτια όταν περνούσαμε εκεί που έζησαν οι ένδοξοι πρόγονοί μας, σε χώρους Μυθολογίας, Ομηρικών Επών, Ιστορίας αρχαίας και νέας.

Αποφάσισα λοιπόν να μοιραστώ μαζί σας λίγες φωτογραφίες και να σας παροτρύνω τις επόμενες διακοπές σας, μη βιασθείτε να τις προγραμματίσετε στο εξωτερικό. Ξανασκεφτείτε το. Κάποια γωνιά της Ελλάδας δεν την έχουμε γνωρίσει και μας περιμένει. Ας την επισκεφθούμε.

Έτσι εκτός από χαρούμενες διακοπές θα έχουμε την ευκαιρία να δείξουμε στα παιδιά μας την πατρίδα τους, ενώ παράλληλα θα ενισχύουμε την εθνική μας οικονομία. Αξίζει.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Μυκήνες, στην Πύλη των Λεόντων

Ομηρικής Ακαδημίας συνέχεια...

Για μια ακόμη φορά το καλοκαίρι που πέρασε η Ομηρική Ακαδημία λειτούργησε στο νησί μας με επιτυχία.

Προσωπικότητες από την Ελλάδα και τον κόσμο λάτρεις της γλώσσας και του πολιτισμού μας, συμμετείχαν και παρουσίασαν τις επιστημονικές τους ανακοινώσεις γύρω από τον Όμηρο και τα Ελληνικά Γράμματα στους εκατό και πλέον Ελληνιστές φοιτητές που τους ακολούθησαν από τις πατρίδες τους.

Η Δρ Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου στο βήμα του Ομηρείου Πνευματικού Κέντρου

Έναρξη στο Ομηρείο, επίσκεψη στην Εγνούσα και σε πολλά μέρη της Χίου, παράλληλα με τα εντατικά μαθήματα ελληνικών αρχαίων και νέων, μελέτη και ανάλυση των ομηρικών επών, διδασκαλία ελληνικών χορών κ. λ. π.

Το Περιοδικό μας για τρίτη συνεχή χρονιά παρακολούθησε όλες τις εργασίες της Ομηρικής Ακαδημίας στηρίζοντάς τις ηθικά και υλικά.

Στις 20 Ιουλίου παρέθεσε το καθιερωμένο πια

Καθολικό Ι. Μονής Ευαγγελιστρίας Οινουσσών, που με την Ομηρική Ακαδημία επισκεφθήκαμε στις 15-7-02

δείπνο στο ξενοδοχείο «Morning Star» στο Κορνάρι, με 142 προσκεκλημένους που παρά τη ζέστη, έμειναν ευχαριστημένοι και τα σχόλια ήταν παραπάνω από ευμενή.

Πάνω στην Πέτρα του Ομήρου ανακηρύχθηκαν Επίτιμοι Δημότες Ομηρούπολης διαπρεπείς Ομηριστές, μεταξύ τους ο τ. πρόεδρος Ακαδημίας Αθηνών Νίκος Κονομής

Το ίδιο βράδυ μας απενεμήθη τιμητικό δίπλωμα και μετάλλιο (αντίγραφο Βυζαντινού Κωνσταντινάτου) που βάλαμε μαζί με τα τόσα άλλα που απλόχερα η Euroclassica μας έχει απονείμει.

Ο Πρόεδρος της Euroclassica Prof. H. J. Glücklich μας απονέμει τιμητικό δίπλωμα και μετάλλιο

Τα μέλη της Ομηρικής Ακαδημίας έφυγαν ευχαριστημένα κι εμείς τους περιμένουμε να ξανάρθουν του χρόνου, πιστεύοντας ότι σαν το μέγιστο πολιτιστικό γεγονός στο νησί μας αξίζει να στηριχθεί, ευχόμενοι την ίδια γνώμη να έχουν οι νεοεκλεγέντες της τοπικής αυτοδιοίκησης όλων των βαθμίδων καθώς κι ο νέος Πρόεδρος του Ομηρείου, που χωρίς προσχήματα θα βοηθήσουν στη εύρυθμη λειτουργία της.

Βαγγέλης Ρουφάκης

1

2

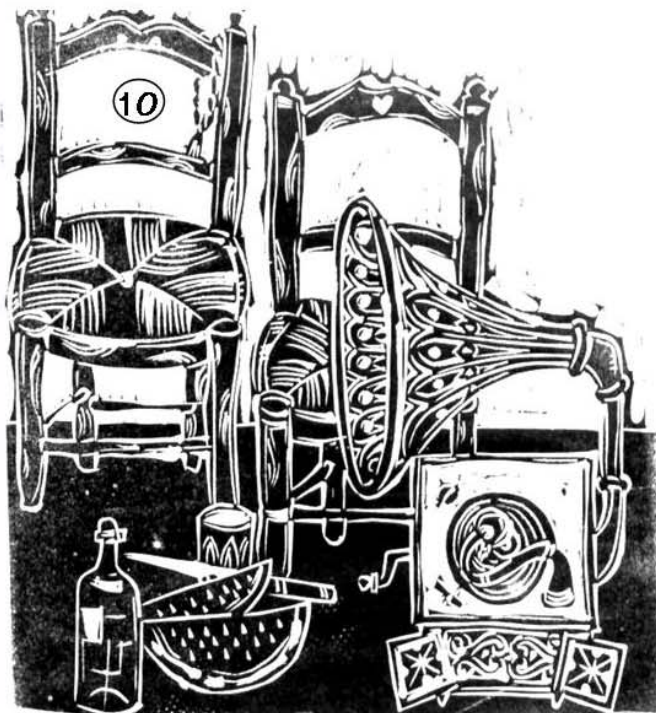

3

Η Αναδρομική Έκθεση του Νίκου Γιαλούρη Στο Εκθεσιακό Κέντρο

7

10

Το καλοκαίρι που πέρασε στον κάμπο της Χίου άνοιξε τις πόρτες του το εκθεσιακό κέντρο «Γεώργιος Καλουτάς» με την αναδρομική έκθεση του μεγάλου Χιώτη καλλιτέχνη Νίκου Γιαλούρη.

Οι κάτοικοι του νησιού μας μικροί και μεγάλοι μαθητές και δάσκαλοι τουρίστες κι επισκέπτες που ήλθαν αποκλειστικά για την έκθεση κατέκλυζαν καθημερινά τους χώρους και διέθεταν αρκετό χρόνο να μελετήσουν υπομονετικά τα έργα, να συζητήσουν με τον καλλιτέχνη και να του σφίξουν το χέρι. Πολλά σχόλια και κριτικές έχουν γραφεί για την έκθεση Γιαλούρη.

Εμείς στο Περιοδικό «Δάφνη» με λίγα λόγια, μερικές φωτογραφίες από την έκθεση και λίγα από τα έργα του, τιμούμε τον συνεργάτη, δάσκαλο και καλό φίλο Νίκο Γιαλούρη, του εκφράζουμε την αγάπη και τον θαυμασμό μας και του ευχόμαστε να είναι καλά, να δημιουργεί και να μας χαρίζει για πολλά χρόνια την παρέα του που εκτός από χαρά είναι για μας και σχολείο. Ευχαριστούμε Δάσκαλε.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Εκδήλωση από 28-7 ως 8-10-2002 «Γεώργιος Καλουτάς»

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

- 1) Ο αγιασμός στα εγκαίνια της έκθεσης έγινε σε... ζεστό κλίμα
- 2) Η Κυρία Φωφώ Ευλά-Φαφαλιού παρουσίασε την έκθεση αναλυτικά
- 3) Ο κριτικός τέχνης καθηγητής Μανώλης Βλάχος περιγράφει το έργο του ζωγράφου αναλυτικά και κατά ενότητα (28-8-2002)
- 4) Με τον ειδικό καλλιτέχνη κατασκευής θεατρικής μάσκας κ. Μάνο Ποντικάκη
- 5) Με τη ζωγράφο Γιούλη Βρανά που τότε είχε έκθεση στη Δημοτική Πινακοθήκη με τη στήριξη του Περιοδικού μας
- 6) Μετά την κόπωση της ημέρας ένα ποτήρι κρασί... ξεκουράζει
- 7) Σχέδιο κεντήματος (ακρυλικό, 1989)
- 8) Λαϊκά καράβια (ακρυλικό 1980)
- 9) Γοργόνα (ακρυλικό, 1973)
- 10) Φωνόγραφος (χαρακτικό, 1997)
- 11) Νέα Μονή (σέπια, 1969)

*

Δρ Σταμάτης Μ. Κριμιζής

Ο Μέγας Έλληνας Αστροφυσικός της Αμερικής που ανέβασε τη Χίο στα... επουράνια

Ο Δρ Σταμάτιος Μ. Κριμιζής έχει στο ενεργητικό του μια μακροχρόνια και διακεκριμένη καριέρα σαν εκπαιδευτικός και πρωτοπόρος ερευνητής με πειράματα στα σπουδαιότερα διαστημικά προγράμματα των Η.Π.Α. καθώς και της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας. Είναι διευθυντής του Τμήματος Διαστημικής Φυσικής του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Φυσικής του Πανεπιστημίου Τζωνς Χόπκινς των Η.Π.Α. (JHU/ALP). Από αυτή τη θέση διευθύνει τις δραστηριότητες 600 περίπου επιστημόνων, μηχανικών και τεχνικού και βοηθητικού προσωπικού.

Στις βασικές δραστηριότητες του τμήματος Διαστημικής Φυσικής που διευθύνει, περιλαμβάνεται ο σχεδιασμός, η κατασκευή, ο τεχνικός έλεγχος και η αποστολή στο διάστημα ολοκληρωμένων δορυφόρων και επιστημονικών οργάνων, τα οποία εκτελούν μετρήσεις πάνω σε διαστημικές αποστολές της NASA γύρω από τη γη, τους άλλους πλανήτες και τον ήλιο.

Τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του Δρ Κριμιζή συμπεριλαμβάνουν περιβαλλοντολογικά προβλήματα της γης, τις μαγνητόσφαιρες της γης, των πλανητών και άλλων διαπλανητικών σωμάτων, τα ηλιακά φαινόμενα και τη φυσική πλάσματος στο διαπλανητικό χώρο. Έτσι με την καθοδήγησή του, το τμήμα Διαστημικής Φυσικής διενεργεί πρωτοποριακή έρευνα σε όλα τα πεδία της Διαστημικής Επιστήμης, από την ατμόσφαιρα της γης μέχρι τον ήλιο, το διαπλανητικό χώρο, τους πλανήτες, τους κομήτες, τους αστεροειδείς και

άλλα διαστημικά σώματα. Μέχρι τώρα έχει εκτελέσει πάνω από 60 δορυφορικές αποστολές στο διάστημα και έχει κατασκευάσει πάνω από 100 επιστημονικά όργανα, έχοντας έτσι επιβληθεί σαν το ίδρυμα που συνδυάζει την υπεροχή στη διαστημική μηχανική με τη βαθιά επιστημονική έρευνα. Τα προγράμματα του τμήματος χρηματοδοτούνται από τη NASA, το Ναυτικό και άλλες Κυβερνητικές υπηρεσίες.

Ο Δρ Σ. Κριμιζής με τη σύζυγό του λογοτέχνη Μαρία Αναστασοπούλου στο Ηράιο της Σάμου

Ο Δρ Σταμάτης Κριμιζής γεννήθηκε στο Βροντάδο της Χίου. Εκεί τελείωσε Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Γιος Έλληνα μετανάστη που πηγαίνοερχόταν στην Αμερική, μετά το θάνατο του πατέρα του πήγε στην Αμερική όπου και σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της Μινεσότα, απ' όπου έλαβε το πτυχίο της φυσικής το 1961 και στο Πανεπιστήμιο της Αϊόβα, όπου υπό την καθοδήγηση του J. A. Van Allen, που ανακάλυψε τις ραδιενεργούς ζώνες Βάναλλεν γύρω από τη γη, απέκτησε Μαστερς και Διδακτορικό στη φυσική το 1963 και 1965 αντίστοιχα. Η διδακτορική διατριβή του Δρ Κριμιζή πάνω στο μοντέλο διάδοσης των πρωτονίων προερχομένων από τις εκλάμψεις του ήλιου (Krimigis, s. m., Interplanetary diffusion model for the time behavior of intensity in a solar cosmic ray event, J. Geophys. Res. 70, 2943-2960, 1965) ήταν η πρώτη μελέτη που ερμήνευσε τη διαπλανητική διάδοση των πρωτονίων μέσα από μια διαδικασία διάχυσης και έγινε γνωστή σαν «το μοντέλο Κριμιζή» στην ανάπτυξη του θέματος για

Ο Δρ Σ. Κριμιζής, ο γράφων και οι διαπρεπείς νομικοί Ευγενία και Παναγιώτης Νικολούδης στο εξοχικό των τελευταίων στα Μεστά (31-8-2001)

τις επόμενες δυο δεκαετίες. Αμέσως μετά την απόκτηση του διδακτορικού του διπλώματος, ο Δρ Κριμιζής προσελήφθη σαν επίκουρος καθηγητής στη Σχολή Φυσικής και Αστρονομίας του Πανεπιστημίου της Αϊόβα, όπου δίδαξε για τρία χρόνια. Από το 1972 προήχθη στη βαθμίδα του ισότιμου καθηγητή στο Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φυσικής του Πανεπιστημίου Τζων Χώπκινς.

Σα μεταπτυχιακός ακόμα φοιτητής στο Πανεπιστήμιο της Αϊόβα, ο Δρ Κριμιζής εξελέγη από τη NASA σαν συνεργευνητής του Van Allen για το πείραμα του Πανεπιστημίου που εστάλη με το διαστημόπλοιο Mariner 4, που ήταν η πρώτη τότε αποστολή στον Άρη. Ο ίδιος επινόησε, σχεδίασε και κατασκεύασε τον πρώτο μετρητή στερεάς κατάστασης που εστάλη ποτέ στο διάστημα. Συμπτωματικά, το ερευνητικό όργανο του Mariner 4, εκτός από τη μελέτη των στοιχείων στην περιοχή του Άρη, ανακάλυψε την εκτόξευση ηλεκτρονίων υψηλής ενεργείας στις εκλάμπες του ηλίου (Van Allen, J. A. and S. M. Krimigis, Impulsive Emission of ~40 keV electronics

from the sun, J. Geophys. Res., 70, 5737-5751, 1966), ένα φαινόμενο που έκτοτε χρησιμοποιείται κατά κανόνα στην εξερεύνηση της απελευθέρωσης ηλιακής ενεργείας μέσω ακτίνων X και μικροκυμάτων.

Την ίδια χρονική περίοδο, σαν ιθύνων ερευνητής (Lead Investigator) στο πείραμα μετρήσεως ιόντων υψηλής ενεργείας του δορυφόρου Injun 4, σχεδίασε, κατασκεύασε και απέστειλε στο διάστημα (Νοέμβρης 1964) τον πρώτο μετρητή, που είχε την ικανότητα να διακρίνει πυρήνες Ηλίου από πρωτόνια, μέσω του οποίου ανακάλυψε το συστατικό Ήλιο (άλφα σωματίδιο) στις ραδιενεργούς ζώνες της γης (Krimigis, S. M. and Van Allen, Geomagnetically trapped alpha particles, J. Geophys. Res., 72, 5779-5797, 1967).

Σαν κύριος δημιουργός και ερευνητής του πειράματος του Μετρητή Στερεάς Κατάστασης στο

Injun-5, ο Δρ Κριμιζής, εν συνεχεία, επινόησε και κατασκεύασε ένα πρωτοποριακό σύστημα, που ανακάλυψε την παρουσία πυρήνων βαρύτερων από το Ήλιο, παγιδευμένων στις ζώνες Βαναλλεν (Krimigis et al, Trapped energetic nuclei $Z>3$ in the Earth's outer radiation zone, J. Geophys. Res. 75, 4210-4215, 1970).

Την άφιξη του Δρ Κριμιζή στο Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φυσικής του Πανεπιστημίου Τζων

Χώπκινς, ακολούθησε η επιλογή του σαν Πρώτου Ερευνητή (Principal Investigator) για το πείραμα της Μέτρησης Φορτισμένων Σωματιδίων (CPME) των διαστημοπλοίων Explorer 47 και 50, που εκτοξεύθηκαν το 1972 και 1973 αντίστοιχα.

Το όργανο του πειράματος στο διαστημόπλοιο Explorer 50 λειτουργεί ακόμα και σήμερα και παρέχει την πιο πλήρη πηγή δεδομένων για τα ηλιακά σωματίδια υψηλής ενεργείας.

Κανένα όργανο από όσα έχουν εκτοξευθεί μέχρι σήμερα στο διάστημα δεν έχει δώσει πιο πλήρη στοιχεία.

Το 1971 ο Δρ Κριμιζής ανέπτυξε προ-ενισχυτές ευαίσθητους σε πολύ

χαμηλές ενέργειες, που οδήγησαν στην κατασκευή οργάνου για την εξερεύνηση σωματιδίων φορτισμένων με χαμηλή ενέργεια στους απώτερους πλανήτες. Το όργανο αυτό (Low Energy Charged Particle ή LECP) που κατετέθη μαζί με άλλες 300 προτάσεις επιστημονικών εξερευνητικών οργάνων προς έγκριση στη NASA, επελέγη μεταξύ των 10 που εστάλησαν με τα διαστημόπλοια Voyager 1 και 2. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο διαγωνισμό αυτό, το LECP του Δρ Κριμιζή θεωρήθηκε σαν τελειότερο εκείνου που είχε υποβάλει ο πρώην καθηγητής του Van Allen για το ίδιο πείραμα. Ο Δρ Κριμιζής υπήρξε τότε (1971) ο νεότερος Principal Investigator, που εξέλεξε ποτέ η NASA. Η επιτυχία των Voyager 1 και 2, που εκτοξεύτηκαν το 1977, είναι γνωστή, ενώ τα όργανα LECP στέλλουν ακόμη πολύτιμες πληροφορίες. Οι ανακαλύψεις που οφείλονται στα

Ο Δρ Σταματης Μ. Κριμιζής

LECP είναι πάρα πολλές για να παρουσιαστούν με λεπτομέρεια. Είναι αρκετό να αναφερθεί ότι τουλάχιστον 150 εργασίες έχουν δημοσιευθεί από τα δεδομένα που έχουν στείλει μέχρι σήμερα.

Ο Δρ Κριμιζής καθαρίζει τα χιόνια στο σπίτι του

Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ο Δρ Κριμιζής συνέλαβε την ιδέα ενός διαστημικού πειράματος που θα εξερευνούσε τις πηγές των ραδιενεργών πηγών της γης. Το πείραμα έγινε γνωστό σαν AMPTE (Active Magnetospheric Particle Tracer Explorers) και τελικά εξελίχθηκε σε μια διεθνή συνεργασία μεταξύ των ΗΠΑ, Γερμανίας και Αγγλίας. Ο Δρ Κριμιζής ήταν ο ιθύνων (Principal Investigator) της ομάδας των ΗΠΑ.

Στα πλαίσια του ίδιου προγράμματος το 1984 εκτοξεύθηκαν 3 διαστημόπλοια, που μεταξύ άλλων δημιούργησαν και τον πρώτο τεχνικό κομήτη του ηλιακού μας συστήματος. Το AMPTE πρόσφερε υλικό για πάνω από 500 δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες. Τη δεκαετία του '80 ο Δρ Κριμιζής ήταν ο βασικός παράγων στην ανάπτυξη μιας νέας τεχνολογίας για τη φωτογράφιση των Μαγνητοσφαιρικών πλασμάτων. Η τεχνική αυτή βασίστηκε σε πρωτότυπες παρατηρήσεις πάνω στις πληροφορίες που έστειλαν τα Voyager με σκοπό να εξερευνηθούν τα αφορτίστα άτομα υψηλής ενέργειας (Energetic Neutral Atoms or ENA), που είχαν επισημανθεί στον δακτύλιο αερίων του δορυφόρου του Δία Ηώ. Ο ίδιος ηγήθηκε στην κατασκευή μιας ENA φωτογραφικής συσκευής με την οικονομική υποστήριξη ενός καινοτομικού ερευνητικού κονδυλίου της NASA (1985). Πάνω σ' αυτή τη φωτογραφική συσκευή βασίστηκε η κατασκευή ενός νέου οργάνου για τη φωτογράφιση των μαγνητοσφαιρών (Magnetosphere Imaging Instrument or MIMI) που εκτοξεύθηκε πάνω στο διαστημόπλοιο Cassini στην αποστολή στον Κρόνο, το 1997.

Ο Δρ Κριμιζής είναι ξανά ο ιθύνων ερευνητής (Principal Investigator) στο πείραμα αυτό. Πάνω στις ανακαλύψεις αυτές βασίζει το τμήμα Διαστημικής της NASA άλλες αποστολές.

Παράλληλα με την προώθηση της τεχνολογίας και της επιστήμης, ο Δρ Κριμιζής κατάφερε να ανάγει το επιστημονικό πρόγραμμα του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Φυσικής του Πανεπιστημίου Τζων Χόπκινς από μια ολιγάριθμη επιστημονική ομάδα

το 1968, σε ένα πολυάριθμο τμήμα διαστημικής ερευνητικής δραστηριότητας με μεγάλη ποικιλία προγραμμάτων, από θέματα Ωκεανογραφίας μέχρι Αστροφυσικής.

Η ομάδα φυσικής πλάσματος του τμήματός του, έχει αναγνωριστεί σαν η μεγαλύτερη και η πιο πετυχημένη και πρωτοποριακή στις ΗΠΑ. Κάτω από την επίβλεψη του Δρ Κριμιζή, το ALP κατασκευάσε στο πρόγραμμα Discovery (Near or Near Earth Asteroid Rendezvous), που εκτοξεύθηκε και έφτασε μέχρι τον Αστεροειδή Έρωτα όπου και προσεδάφισθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2001.

Ένας από τους κρατήρες του Έρωτα ονομάζεται Χίος (HIOS) κοντά στον μεγάλο κρατήρα Ψυχή. Έτσι τ' όνομα του νησιού, πήγε στα... επουράνια. Κι ο Δρ Κριμιζής φυσικά δεν έμεινε μόνο στη γη. Το 1979 η Διεθνής Αστροναυτική Ένωση (International Astronautical Union) έστειλε και το δικό του όνομα στον ουρανό, μετονομάζοντας τον Αστεροειδή 1979 UH, σε 8323 KRIMIZIS.

Πολλές οι τιμητικές διακρίσεις πριν και μετά απ' αυτήν. Αναφέρουμε μερικές ενδεικτικά όπως το μετάλλιο της NASA για εξαιρετικό επιστημονικό επίτευγμα (NASA Medal for Exceptional Scientific Achievement) το 1980 και για δεύτερη φορά το 1986, το ομαδικό βραβείο (Group Achievement Award) για τα προγράμματα Voyager, AMPTE, Galileo και Ulysses από τη NASA, το βραβείο για εξαιρετικό επιστημονικό επίτευγμα από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος για το Πρόγραμμα Ulysses.

Η επιστημονική προσφορά του Δρ Κριμιζή έχει αναγνωριστεί από πολλούς επιστημονικούς οργανισμούς όπως την Αμερικανική Εταιρεία Φυσικής

Η εκτόξευση του Near

(American Physical Society), που τον εξέλεξε Διακεκριμένο Μέλος (Fellow) για εξαιρετική προσφορά στην καταγραφή και ερμηνεία του πλάσματος στις μαγνητόσφαιρες των πλανητών και στην ηλιόσφαιρα, το 1983, όπως και στην Αμερικανική Γεωφυσική Ένωση (ACU), το 1980. Έχει βραβευθεί από τη Διεθνή Ακαδημία Αστροναυτών και την Ακαδημία ΑΗΕΡΑ το 1994. Στο Παγκόσμιο Διαστημικό Συνέδριο του 2002 του παρεδόθη το Βραβείο Διαστημικών Επιστημών COSPAR, την υψίστη τιμητική διάκριση που η παγκόσμια διαστημική επιστημονική κοινότητα έχει δώσει.

Το 1993 εξελέγη μέλος της Διεθνούς Αστροναυτικής Ακαδημίας (International Academy of Astronautics), είναι συνεργαζόμενο μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, έχει τιμηθεί από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας με τον Χρυσό Σταυρό του Φοίνικα και βραβεύθηκε επίσης από το Ελληνοαμερικανικό Ινστιτούτο.

Η επιστημονική αναγνώριση του Δρ Κριμιζή του έχει επιβάλλει σε παγκόσμια κλίμακα σαν ομιλητή ή οργανωτή σε εθνικά και διεθνή συνέδρια για τη διαστημική φυσική. Έχει δώσει διαλέξεις σε πολλές ξένες χώρες όπως Αυστραλία, Καναδά, Κίνα, Ιαπωνία, Ρωσία, Ισραήλ και όλες τις χώρες της Ευρώπης.

Έχει υπηρετήσει σαν Πρόεδρος, Σύμβουλος ή μέλος σε Δ. Σ. πάνω από 36 επιστημονικών και τεχνολογικών επιτροπών για τη NASA, την Εθνική Ακαδημία Επιστημών των ΗΠΑ και τη Διεθνή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για τη Διαστημική Φυσική (Fachbeirat) του Max-Planck-Institute.

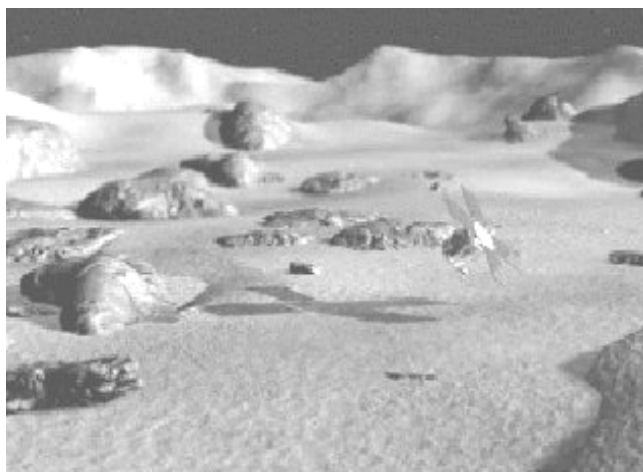
Σαν Πρόεδρος της Επιτροπής για την Ηλιακή και τη Διαστημική Φυσική της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών (1983-86) η οποία προδιέγραψε το διαστημικό ερευνητικό πρόγραμμα της NASA για την περίοδο 1985-2001 ο Δρ Κριμιζής συνέθεσε την γνωστή «Αναφορά Κριμιζή» που είχε τέτοια απήχηση ώστε έγινε εισήγηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων (Congress) για την έγκριση του προγράμματος και ήταν η πρώτη φορά που μια αναφορά της Ακαδημίας Επιστημών στηρίχθηκε με απόφαση του Κογκρέσου.

Οι τόσες επιτυχίες του Δρ Κριμιζή όπως είναι φυσικό τράβηξαν την προσοχή των μέσων ενημέρωσης όλου του κόσμου. Η συνέντευξη τύπου που έδωσε για τις ανακαλύψεις του στο Voyager 1, παρουσιάστηκε στην πρώτη σελίδα των New York Times στις 10 Ιουνίου 1979 μετά από τη συνάντηση του διαστημοπλοίου με το Δία και δεύτερη φορά τον Οκτώβριο του 1981 μετά τη συνάντηση του Voyager 2 με τον Κρόνο. Ανάλογες μεταδόσεις έκαναν τα διεθνή πρακτορεία καθώς και τα

μεγαλύτερα τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά δίκτυα της Αμερικής και όλου του κόσμου.

Στις 26 Μαρτίου 1986 είχε προσκληθεί με άλλους 5 επιστήμονες σε γεύμα στον Λευκό Οίκο με σκοπό να ενημερώσει τον Πρόεδρο Ρήγκαν για το πρόγραμμα LECF στο Voyager και το πρόγραμμα συνεργασίας AMPTE με Γερμανία και Αγγλία.

Πήρε επίσης μέρος στην ενημέρωση του Προέδρου Μπους στις 7 Ιουλίου 1990, για την επιτυχή συνάντηση του Voyager με τον Ποσειδώνα στις 25 Αυγούστου 1989 και τον Δεκέμβριο του 1987 ήταν ένας από τους προσκεκλημένους στη συνάντηση με τον Πρόεδρο Κορματσώφ στην πρώτη επίσκεψη του τελευταίου στην Αμερική.

Το μικρό διαστημόπλοιο Near προσεδαφίζεται στον Έρωτα

Πολύ λίγος ο χώρος στο Περιοδικό μας κι οι γνώσεις μου πενιχρές για ένα τέτοιο αφιέρωμα, που έγινε όμως με αγάπη κι ήταν χρέος τιμής σ' εκείνον που τόσα έχει προσφέρει στην ανθρωπότητα.

Το αποφάσισα στις 16 Αυγούστου όταν ευρισκόμενος στο σπίτι του ζεύγους Κριμιζή στο Βροντάδο της Χίου (ημέρα του Αγ. Σταματίου) πληροφορήθηκα ότι θα έφευγε επειγόντως στην Αμερική, λόγω βλάβης στο διαστημοπλοίου CONTOUR και της απαραίτητης εκεί παρουσίας του.

Η πίκρα για την απουσία του από την ωραία παρέα μας στην Παφυλίδα την μεθεπομένη, αντισταθμίστηκε από την περηφάνια που όλοι νοιώσαμε και νοιώθουμε. Τα ίδια αισθήματα αγάπης και θαυμασμού πλημμυρίζουν τις καρδιές όλων όσων είχαμε την τύχη να τον γνωρίσουμε από κοντά (και όχι μόνο) και να γινόμαστε κοινωνοί της γνώσης του, «τυραννώντας» τον, όσες φορές ο περιορισμένος του χρόνος επέτρεπε να μας χαρίζει τη συντροφιά του.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Θερμά ευχαριστώ τη φίλη και συνεργάτιδα του περιοδικού μας λογοτέχνη Μαρία Αναστασοπούλου-Κριμιζή, μα και τον ίδιο, για το υλικό που ευχαρίστως μου παραχώρησαν.

Μπράβο κυρ Θανάση

Ο συμπαθέστατος παππούς Αθανάσιος Στάμπουλος που με το δικό του τρόπο μέσα από τα ποιήματά του σχολιάζει, επαινεί, καυτηριάζει κάθε τι και με το παράδειγμά του σαν καλός πατριώτης (υπηρέτησε την Πατρίδα για 10 χρόνια και τιμή-

θηκε με πολλά παράσημα και διπλώματα), καλός οικογενειάρχης (σύζυγος και πατέρας τριών παιδιών), και ενεργός πολίτης με παρουσία σε όλα τα δρώμενα του νησιού μας σήμερα, μας διδάσκει και μας εμπνέει.

Αυτοαποκαλείται λαϊκός ποιητής και δικαίως. Χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις μα με την καρδιά του γράφει για κάθε τι που τον συγκινεί.

Μπράβο κυρ Θανάση. Να `σαι καλά να γράφεις και να σε βλέπουμε μπροστά μας σε κάθε εκδήλωση όπως τώρα, για πολλά-πολλά χρόνια.

Από τη δεύτερη ποιητική του συλλογή «Η Χίος μέσα απ' το βλέμμα και τις σκέψεις μου» που πρόσφατα κυκλοφόρησε, το επόμενο ποίημα.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Χίος το μυρωμένο νησί

*Το "μυρωμένο" το νησί
το έχουν ονομάσει
γιατί οι παλιοί το είχανε
μη βρέξει και μη στάξει.*

*Καταμεσής στο πέλαγος
έρχονται οι ευωδιές της
απ' της μαστίχας τ' άρωμα
κι από τις λεμονιές της.*

*Τώρα γιατί την άφησαν
στην τύχη την δικιά της
και ρίχνουνε τα απορρίμματα
σε κάθε πια γωνιά της;*

*Κοιτάτε συμπολίτες μας
την καθαριότητα μας
σκεφτείτε την υγεία μας
και τα μικρά παιδιά μας.*

Αθανάσιος Στάμπουλος
Λαϊκός Ποιητής

Τα μεθυσμένα βήματα

Θα πνίξω κι απόψε
πολλούς απ' τους φόβους μου
μέσα στο άκρατο ποιό

Στον πάτο της κούπας
θα βλέπω τα όνειρα
Τα όσα ο ύπνος όνειρα
ποτέ του δε μου φέρνει
Εσένα Τον έρωτα
Τα παιδιά Τον νέο

Αυτόν που δεν είμαι πια
και που αλίμονο ποτέ μου δε θα γίνω

Στην κρυστάλλινη χούφτα
βλέπω να με παρατηρούν
όλοι οι απόντες

Ζω ξεχασμένος
και ζω πεθαίνοντας
με τα ομοιώματα των ονείρων

Ο ισοβίτης που κάθε νύχτα
με μεθυσμένα βήματα
κλείνεται στο κελί

Αυτός που κάθε νύχτα
γκρέμιζε τους μεσότοιχους

L' AUTRE VOIX
Εύα Λιάρου-Αργύρη

Αποστροφία Αφροδίτη

Κοίτα με
φως εωθινό
Μίλα μου
χείλι αλάλητο
Φίλα με
στόμα αφίλητο
Δέσε τις συλλαβές των εποχών
Λύσε τη ζώνη των ωρών
Πολεμικό μου χέρι
Κρύψε με στους ανθήρες σου
Κρίνο της εντροπίας

L' AUTRE VOIX
Εύα Λιάρου-Αργύρη

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΥ

Του Βαγγέλη Ρουφάκη

Τον τελευταίο καιρό πολλά τα γεγονότα! Διεθνής τρομοκρατία, πόλεμοι στ' όνομα της ειρήνης, σύλληψη τρομοκρατών στην Ελλάδα, μαρσάθωνιος λύσης (;) του Κυπριακού, οι πάντες αναζητούν την καταξίωση δια των τηλεοπτικών παραθύρων, ως κι ο Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μας βγήκε... αντιστασιακός ή συμμετέχων σε συλλαλητήρια! Φασιστοειδή και... σταγονίδια έγιναν οι υπέρμαχοι της δημοκρατίας και σε περιπτώσεις αριστερότεροι των αριστερών.

Εποχή λιτότητας και κροκοδειλιών δακρύων!

Για τους λιμοκτονούντες, τα παιδιά των φαναριών, τους ναρκομανείς κ.λ.π. δεν υπάρχει «μία», ενώ για φανφάρες ή προβολή ηγετών και ηγετίσκων, σπαταλούνται δισεκατομμύρια.

Τους ηγέτες παντός τύπου ανά την υφήλιο, θρησκευτικούς τε και πολιτικούς, νομίζω τους πήρε ο κατήφορος, για να μην πω κάποιος άλλος...

Πάντα έτσι ήταν... Πάντα έτσι να μην είναι...

Με τις σκέψεις αυτές σκαλίζοντας το αρχείο μου βρήκα μερικά «χαρτάκια» και τα δημοσιεύω, έτσι, για να... γεμίσει η σελίδα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΑΓΧΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΥ

1. Το συλλαλητήριο θα γινή την Παρασκευήν 20ήν Αύγουστου ώραν 7ην μ. μ.
2. Από την 4ην μ. μ. ώραν οί καμπάνες τών Ἐκκλησιών θα κτυποῦν πένθιμα ἕως τὰς 7 παρά τέταρτον μ. μ.
3. Στὰς 7 παρά τέταρτον θα σημάνουν οί καμπάνες ὅπως συνήθως καλοῦν τόν λαόν εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς διὰ τὴν προσευχὴν, ἕως τὰς 7 μ. μ. δηλαδή ἐπὶ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας.
4. Τὰ μαγαζεῖα θὰ κλείσουν καὶ οἱ δουλειεὶς θὰ σταματήσουν στὰς 6 μ. μ.
5. Ὁ λαὸς θὰ μαζεθῆ εἰς τὸν Ναόν τῆς Κοινότητος ὅπου θὰ ψαλῆ εἰδικὴ ἀκολουθία καὶ προσευχὴ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς ΚΥΠΡΟΥ μὲ τὴν Ἑλλάδα.
6. Στὸ τέλος θὰ διαβασθῆ ἡ ἐγκύκλιος πρὸς τὸν λαόν καὶ θὰ ἐγκριθῆ διὰ βοῆς ψήφισμα τοῦ λαοῦ τῆς Κοινότητος πρὸς τὸν Ο.Η.Ε. τὸ ὁποῖον θὰ ὑπογραφῆ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ θὰ ὑποβληθῆ εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Χίου διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χίῳ τῇ 12ῃ Αὐγούστου 1954

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Χίου

ΤΥΠΙΚΟΝ

Ἱεράς Ἀκολουθίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ὑπὲρ τῆς ΚΥΠΡΟΥ μετὰ τῆς Ἑλλάδος συλλαλητηρίου.

Ὁ Ἱερεὺς, Ἐδωλογγὸς ὁ Θεός...
 Εἴτα ψάλλονται οἱ ἐπόμενοι στίχοι κατακτικτικῶς ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν ψαλμῶν.
 Ἐπακούσαι ἡμῶν Κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως· Ὑπερασπίσαι ἡμῶν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. Ἐξασπαστεῖται ἡμῖν βοήθειαν ἐξ Ἁγίου καὶ ἐκ Σιών ἀντιβόητο ἡμῶν. Δόξῃ Κυρίου τῷ λαῷ Αὐτοῦ κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ πάσαν τὴν βουλήν αὐτοῦ πληρώσαι. Οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπικαλούμεθα. Εὐθεθεῖ ἡ χεὶρ Σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἡ δεξιὰ σου ἕρει πάντας τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰ· κайρὸν τοῦ προσώπου Σου. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν, ἡμεῖς δὲ ἀνίστημεν καὶ ἠγορῶσθαμεν. Κύριος ἐν ὀργῇ Αὐτοῦ συνιστάξει αὐτοὺς καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.
 Ἡ δεξιὰ Σου χεὶρ, Κύριε, δεδόσθαι ἐν ἰσχύϊ ἡ δεξιὰ Σου χεὶρ ἔδραυσεν ἐχθρούς ἐν τῷ πλήθει τῆς δόξης Σου συνείργας τοὺς ὀνειπαντίους.
 Εἴτα ὁ Διάκονος λέγει τὴν ἐκτενή

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός...
 Ἐὶ δέδεμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...
 Ἐὶ δέδεμεθα ὑπὲρ τοῦ Πατρὸς καὶ Ἀρχιεπισκόπου...
 Ἐὶ δέδεμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεσάντων...
 Ἐὶ δέδεμεθα ὑπὲρ εὐδοξίας καὶ ἐνοχίας τοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος ἀγῶνος καὶ ἐξουδετερώσεως τῶν ἀντιθεωπιστικῶν καὶ ἀναχρονιστικῶν καὶ ἀνελευθέρων μέτρων τῶν τυράννων καὶ δυνατῶν ἀδελφῶν.

Ἐὶ δέδεμεθα ὑπὲρ τοῦ φαισηθῆναι τὸν Ὄργανισμὸν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν δίκαιαν τὴν κρίσιν ἐνεργεῖν καὶ τοῦ ἐπιληθῆσθαι τὸν ἑαυτῶν πόθον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Ἑλλήνων τῆς ΚΥΠΡΟΥ καὶ ἐνωθῆναι τὴν μαρτυρικὴν Μεγαλόησον μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος.
 Ἐὶ δέδεμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακούσαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς...
 Εἴτα ἡ εὐχή:

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός ἡ ἐλπίς πάντων περὶ τῆς γῆς καὶ τῶν δυναστευομένων ὁ Ἐλευθερωτὴς ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ καὶ Ἁγία ἡμέρα ἐν ἡ ἄπας ὁ λαὸς Σου τὰς ἐνευθεῖς ποιεῖται πρὸς Σὲ τὸν Θεὸν τῶν Πατέρων ἡμῶν αὐτοῦμενος τὴν Σὴν κραταίαν προστασίαν. Καὶ δὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ καταδυναστευομένου λαοῦ τῆς ΚΥΠΡΟΥ τοῦ δειπνοῦ πρὸς Σὲ ἐπιεικῶς ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς. Οἱ δυνατοὶ καὶ τυραννοῦντες αὐτῶν ἐπὶ ἄρμασι πολλοῖς καὶ πλείους πολεμικοῖς ὀργάνοις πεποιθότες καταδυναστεύουσι τὸν λαόν Σου δι' ἀνελευθέρησον καὶ σκληρῶν καὶ ἀντιανθρωπιστικῶν καὶ ἀναχρονιστικῶν μέσων. Ἄλλ' ἡμεῖς ὁ λαὸς Σου ἐν ὀνόματι τῷ Σὴ ἐπικαλούμεθα τὸν Σὴ καὶ βῶμεν. Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν Σου ἀπὸ τῆς δυναστείας τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Ἰσχύϊ ὁ δίδους τοῖς ἀσθενεῖσι καὶ κέρα ἀνυψῶν τῶν Σῶν δούλων, τῷ πιστῷ Σου λαῷ κατὰ ἀπανθρώπων δυναστῶν ἰσχύϊ δίδου, Κύριε.

Συναχρεμί, ὡσεὶ ἄλλην πανοραζιὰν ἄρδην ἐξαφάνισον τὰ βάρβαρα μέτρα τῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ δυνάμει πεποιθάντων καὶ οὐχὶ τῇ Σὴ. Αἰσχύνῃς πληρῶσον αὐτῶν τὰ πρόσωπα καὶ πολλῆς αἰμίας καὶ ἐντροπῆς καὶ ἀποστραφῆταισαν ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ΚΥΠΡΟΥ εἰς τὰ ὀπίσω μενοὶ καὶ ἀπραντοὶ.
 Θεῶσσον, Κύριε, τῇ Σὴ πανοθενεὶ δυνάμει τὰ δεσμὰ τῶν δυναστευομένων ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ χάρισαι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν τὴν πραγματοποιήσῃ αἰώνιον πόθου καὶ ἀξίωσον αὐτοὺς ἐλευθέρους συνδοξολογήσαι ἡμῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα Σου εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς ὁ λαὸς ψάλλει ἐν ἐνθουσιασμῷ. Μετ' ἡμῶν ὁ Θεός. Γινώτε, ἔθνη καὶ ἠτιᾶσθε, ὅτι μετ' ἡμῶν ὁ Θεός.

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος Ἱ. Μητρόπολις Χίου Ἀριθ. Πρωτ. 66

Ἐν Χίῳ τῇ 22 Οκτωβρίου 1947

Πρὸς τὸν Καθηγούμενον τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου Νέας Μονῆς Εἰς Νέαν Μονήν

Ἐπειδὴ ἐπιπροφορήθημεν ἡ Μονὴ ὑμῶν δὲν λειτουργεῖται ὑπὸ τῶν εἰς τὴν δυνάμιν τῶν υπαγομένων Ἱερομονάχων, ἐντελλόμεθα ὅπως ὁ ὑμῶν εἰδοποιηθῆσι οὗτοι ὅτι δέον ὅπως ἀπαρעקλίτως ἀναλάβοσι ἐκ περιτροπῆς ἕκαστος τῆς καθ' ἑβδομάδα λειτουργίας τῆς Ἱεράς ὑμῶν Μονῆς ἀρχῆς γενομένης ὑφ' ὑμῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι οἱ ἐκάστην ἐβδομάδα εφημερίων θα οφείλῃ να μη ἀπομακρυνεῖται τῆς Μονῆς ὑμῶν ἀδικαιολογητῶς.

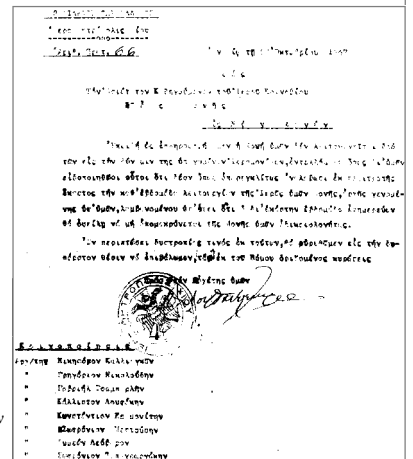
Ἐν περιπτώσει δυστροπίας τινός ἐκ τούτων, θα εὐρεθόμεν εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν να ἐπιβάλωμεν, τας ἐκ τοῦ νόμου ὀριζόμενας κυρώσεις.

Πρὸς Θεὸν Εὐχέτης ὑμῶν

Ὁ Χίου Παντελεήμων

Κοινοποιήσεις:

- Ἀρχ/την Νικηφόρον Καλλιμακῶν
- » » Γρηγόριον Νικολοῦδην
- » » Γαβριὴλ Τσαμπαρλίην
- » » Κάλιστον Λουφάκην
- » » Κωνσταντῖον Νεαμονίτην
- » » Σωφρόνιον Μεστούσην
- » » Συμεὼν Λεῶβαρον
- » » Σωφρόνιον Παπαγεωργιάκην

Αξιότιμη κύριε Ρουφάκη

Η Ομηρική Ακαδημία σας εκφράζουν για άλλη μία φορά τις άπειρες ευχαριστίες τους, διότι ευαίσθητος όπως είστε στα πνευματικά και πολιτιστικά και γενικώς σε ότι τιμά το ανθρώπινο πνεύμα, προάγει τον πολιτισμό και εξακτινώνει τα ελληνικά γράμματα σ' όλη τη γη, είστε κάθε χρόνο ο ευγενής χορηγός της Euroclassica και Ομηρικής Ακαδημίας γι' αυτό και δικαίως τύχατε των τιμητικών της διακρίσεων.

Συμπαρασταθήκατε θυσιαστικά. Το εκτιμούμε και σας θεωρούμε για πάντα συνεργάτη πολύτιμο.

Με εξαιρετική τιμή

Για την Euroclassica-Ομηρική Ακαδημία

Η Αντιπρόεδρος

Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου

*

Αγαπητέ μου κ. Ρουφάκη

Η γυναίκα μου κι εγώ επιθυμούμε να σας ευχαριστήσουμε για την πολύ ζεστή φιλοξενία σας και τις όμορφες στιγμές που περάσαμε κοντά σας στη διάρκεια του συνεδρίου της Euroclassica.

Ιδιαίτερα θα θέλαμε επίσης να θυμηθούμε την επίσκεψη μετά το τέλος του συνεδρίου στο Δαφνώνα και να σας ευχαριστήσουμε για το πλούσιο δείπνο στην Παφυλίδα.

Θυμόμαστε επίσης την επίσκεψη στην Καλλιμασιά με το εντυπωσιακό λαογραφικό της μουσείο με τα τόσο πλούσια εκθέματά του. Η εφευρετικότητα του κ. Κολλιάρου και η πρωτοτυπία της κατάταξης της συλλογής κατέπληξε όλους μας.

Κύριε Ρουφάκη,

Είστε ένας αγνός παράγων ανάμεσα σε τόσους άλλους του νησιού που αγωνίζεστε για τα κοινά παρόλο που οι συνθήκες της ζωής σας ήταν αντίξοες καταφέρατε να βρείτε τον τρόπο να συνεισφέρετε το μερίδιό σας στα κοινά.

Με θερμές ευχαριστίες

Νίκος-Ελένη Κονομή

(τ. Πρόεδρος Ακαδημίας Αθηνών)

*

Αγαπητέ κ. Ρουφάκη

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για τη ζεστή φιλοξενία σας στη Χίο.

Ευχόμεθα να είστε πάντα καλά και να συνεχίζετε το υπέροχο έργο σας πάντοτε με επιτυχία.

Θα χαρούμε να σας δούμε στην Αθήνα.

Με εκτίμηση

Κώστας και Κατερίνα Σταματοπούλου

*

Ψυχιατρικό Νοσοκομείο «Δρομοκαΐτειο»

Αγαπητέ και εκλεκτέ κ. Ρουφάκη

Πρώτον ευχαριστώ για την ευγενέστατη συμπεριφορά σας προς εμάς κατά την πρόσφατη (17-26/6/2002)

επίσκεψή μας στη Χίο και δεύτερο συγχαίρω θερμά και ειλικρινά για την πνευματική δραστηριότητά σας, που είναι πολύ αξιόλογη όπως προκύπτει και από το «Πετροχελιδونا και Ηλιοστάσια» και από το Περιοδικό «Δάφνη» που μας εστειλάτε.

Με πολλήν εκτίμηση

Ο Πρόεδρος του Δ. Σ.

Ν. Γ. Τσικής

*

Αγαπητέ κ. Ρουφάκη

Θα θέλαμε να σας συγχαρούμε για την αξιόλογη δουλειά που μας παρουσιάσατε στο Περιοδικό «Δάφνη», σχετικά με το αφιέρωμα στους Έλληνες της Αμερικής. Στο αφιέρωμά σας αναδεικνύονται μια σειρά από δραστηριότητες των ομογενών, ανάδειξη τους σε πλούσια πολιτειακά αξιώματα αλλά και η πλούσια πολιτιστική τους δράση.

Το Δ. Σ. της Ένωσης Ομογενών Χίου εκ μέρους των μελών της σας ευχαριστεί για την ακούραστη πολιτιστική και αρχαιακή προσφορά σας.

Διατελούμε με εκτίμηση

Για το Δ. Σ.

Ο Πρόεδρος

Μιχάλης Ψώρας

Η Γ. Γραμματέας

Ισαβέλλα Α. Μπουρνιά

*

Αγαπητέ κύριε Ρουφάκη

Πήρα το περιοδικό σας και ευχαριστώ πολύ. Έτσι έμαθα το σκοπό της επισκέψεώς σας στην Αμερική. Εύχομαι πάντα να είσθε καλά και να σας αξιώσει ο Θεός να ξαναπάτε αφού υπάρχει εκεί ο αγαπημένος σας αδελφός με την οικογένειά του. Να σας ζήσει η μικρή Μαριάννα. Στόλισε το περιοδικό με το ολόγλυκό του μουτράκι.

Έχω κι εγώ μια αδελφή στην Αμερική και ο νους μου είναι κοντά της. Τυχερή η κ. Αγγελική Ρουφάκη που πήγε σ' ένα μέρος της Αμερικής που έχει Έλληνες. Η αδελφή μου τελείωσε το Διδασκαλείο Μυτιλήνης και διορίστηκε δασκάλα ένα χρόνο στη Λήμνο και τον άλλο χρόνο στο Βροντάδο. Ούτε 22 χρόνων δεν ήταν ακόμη και έφυγε που η μοίρα της την έριξε σε ένα μέρος (West Virginia) σ' ένα χωριό που οι μόνοι Έλληνες είναι κουνιάδες και κουνιάδοι. Ευτυχώς που την βλέπαμε συχνά στην Πατρίδα. Τώρα 94 χρόνων δεν ταξιδεύει πια. Από την προδημοσίευση του βιβλίου του κ. Μελαχροινούδη είδα και το όνομα του θείου μου και μεγάλου αδελφού του πατέρα μου Σταμάτη Κόβα και ομολογώ με συγκίνησε. Πέθανε στα ξένα. Θαρρώ σας κούρασα με τα προσωπικά μου.

Σας στέλλω τη συνδρομή του περιοδικού, σας εύχομαι πάντα υγεία και δύναμη στα πολλά και ποικίλα ενδιαφέροντά σας.

Με εκτίμηση

Ελένη Μάγκου

ΣΤΟΝ ΟΔΟΝΤΟΓΙΑΤΡΟ

Γινότανε κάποτε κουβέντα για τη ζωή τη Βολισσό τα παλιά χρόνια. Η μεγαλύτερη κυρία της παρέας, έχοντας περάσει τα ογδόντα, θυμήθηκε μια περιπέτειά της κι ως συνήθως, τέντωσα τα' αυτιά μου.

Θάταν περίπου λέει, τρεις-τέσσερις μέρες πριν της Αγ. Μαρκέλλας. Ο ήλιος έψηνε την πέτρα. Η άπνοια έκανε η θάλασσα γιαούρτι. Οι πιο πολλοί συγχωριανοί θερίζανε ή αλωνίζανε στους αγρούς. Η δική της φαμίλια είχε μείνει σπίτι γιατί περιμένανε τους συγγενείς τους από τον Πειραιά.

Ο άντρας της είχε γκρίνια γιατί θάμεναν πίσω οι δουλειές του. Τα παιδιά της γκρίνιαζαν και κείνα που θάχαναν ο παιχνίδι τους.

-Μάινα γκρίνια σήμερα, τους είπε αυστηρά. Εύπνησα χαράματα κι έχω ένα βάρος στο δόντι. Εν θέλω ν' ακούσω τίποτα. Τσιμουδιά.

Το σπίτι της έλαμπε από πάστρα. Φρεσκοσιδερωμένες οι κουρτίνες, το καλό καλοκαιρινό τραπέζο-μάντηλο, πεντακάθαρα τα στρωσίδια. Στην κουζίνα, όλα ήταν στη θέση τους. Η αυλή φρεσκοπλυμένη. Η σκάλα ασπρισμένη με τα κυκλικά σχέδια στα σκαλιά. Δεν είχε ανάγκη να δείχνει σε κανένα τη νοικοκυροσύνη της. Έτσι τάμαθε, έτσι τάκαμε.

Το συγγενολόι της θάχε βγει κιόλας από το παπόρι στη Χώρα κι από στιγμή σε στιγμή θ' ακουγό-ντουσαν οι φωνές τους κάτω στο δρόμο.

Ακριβώς τότε της ήρθε ένας σουβλερός πόνος στο δόντι, στο πάνω το αριστερό σκυλόδοντο. Έκανε ένα αχ που μόνο αυτή το άκουσε. Ο κύρης της με τα παιδιά είχαν βγει στην αυλή. Οι μουσαφίρηδες φτάσανε καταϊδρωμένοι φορτωμένοι τα πράγματά τους. Γίνανε οι χαιρετούρες, τ' αγκαλιάσματα, τα φιλιά. Έφεραν τα νέα τους και δώρα για τον καθένα. Του άντρα της, μια αλλαξιά μπαμπακερά εσώρουχα. Των παιδιών ρουχαλάκια και παιχνίδια. Εκείνης, ένα καλοραμμένο φουστάνι από μπλε ζωρζέτα.

-Φχαριστούμε. Νάστε καλά, έλεγε και ξανάλεγε.

Μα με κάθε της λέξη ο πονόδοντος δυνάμωνε. Αρχισε να χτυπάει όπως λέμε.

-Να σας τρατάρω ντόπιο ερινό γλυκό πούχω φτιάξει, είπε. Σκέφτηκε ότι πηγαίνοντας στην κουζίνα να το ετοιμάσει θάβαζε μια γουλιά σούμα στο στόμα για να ναρκώσει τον πόνο και θάδενε μια μαγουλίκα να το κρατήσει ζεστό.

-Άστο για μετά, είπε η πρωτοδεύτερή της. Για τώρα βάλε κάτι να φάνε τα παιδιά που λυσσάξανε και για τους άντρες ένα καραφάκι πρωθιά με ξερομύτζηθρο. Και φέρε δροσερό νερό απ' το κανάτι. Κορακιάσαμε. Πάμε μέσα να σου δώσω ένα χέρι.

-Εσύ καλλίτερα να κρεμάσεις τα ρούχα σας στο σκοινί. Σας έχω κάνει χώρο. Βγάλτε τα καλά σας και βάλτε κάτι λιανό. Ζέστη αυτή σήμερα Θε μου.

-Ωχ το δόντι μου, ξεφώνησε. Τώρα όμως την άκουσαν όλοι και σίγησαν μαρμαρωμένοι. Ο άντρας της έτρεξε κοντά της, έβαλε το χέρι του προστατευτικά στον ώμο της, αλλά στο πρόσωπό του έβλεπε καθαρά την αγωνία ζωγραφισμένη. Με λέξεις πούβγαιναν πνιγμένες τον καθησύχασε.

-Πάμε στον Λαουλάου, είπε εκείνος με φωνή πού-δειχνε παράκληση και συμπόνια.

-Ωχ μάνα μου. Καλά. Ας πάμε, του αποκρίθηκε με βαριά καρδιά.

Ο Λάουλάου ήταν ή θάθελε τελospάντων νάναι, ο οδοντογιάτρος της Βολισσού.

Δεν θυμόταν γιατί του είχαν κολλήσει αυτό το άκακο τσούκλι. Λεγόταν Δημήτρης Ζορμπάς. Ήταν ένας ψηλός και λεπτός άντρας με ξερακιανό πρόσωπο κι ένα καλοσυνάτο βλέμμα κάτω από τις πυκνές φρυδάρες του. Δεν παντρεύτηκε. Ζούσε με τα λίγα που έβγαζε από το παντοπωλείο που διατηρούσε μέσα στο σπίτι του και από διάφορες αγροτικές ασχολίες.

Τον έφερε στα μάτια της να τους περιμένει κιόλας στην πόρτα, σκυφτός, ακουμπισμένος στην κατσούνικα του, με τα ψαρά μαλλιά του μισοκτενισμένα, φορώντας τις οκτάπηχες βράκες και το βελουδένιο γιλέκο του. Την έπιασε φόβος για τον Λάουλάου. Από τα σώψυχά της παρακαλούσε.

-Κάνε Θε μου ο Λάουλάου να πίνει τώρα το καφεδάκι του στου Γεροπάππου τον καφενέ πάνω στον Ταξιάρχη. Φώτησέ τον να κάτσει κι άλλο εκεί, κάτω απ' τη δροσιά της κληματαριάς. Μακάρι να έχει πάει να παραγγείλει πρόκες και σκούπες για το μαγαζί του. Εύχομαι ναργήσει νάρθει από το χωράφι γιατί θα τον κόβουν τα τσαρδίνια του.

-Αντε πάμε είπε ο άντρας της, διακόπτοντας το μάταιο ευχολόγιό της.

Ξεκίνησαν σιωπηλοί για το σπίτι-μαγαζί του Λάουλάου. Στο δρόμο συναντήσανε πρώτα το γέρο-Κουρούκη και μετά το γέρο-Αξιώτη. Εκείνη, κουνούσε μόνο το κεφάλι κρατώντας ένα μαντήλι πάνω στο στόμα.

Ο άντρας της χαιρετούσε και τους περιέγραφε με λίγες λέξεις το σημερινό τους πρόβλημα. Συναντήσανε κι ένα συγγενή τους που τους είπε με ιντερέσο.

-Τον Λάουλάου τον είδα πριν λίγο στον Χριστό και τραβούσε στο σπίτι του. Πηγαίνετε και περαστικά.

Εκείνη έβγαλε ένα δυνατό ωχ. Όχι τόσο από τον πονόδοντο, όσο από την απογοήτευση για τα παρακάλια που δεν έπιασαν. Και να δεις βρε παιδί μου που το σπίτι του Λάουλάου ήταν κοντά. Στην πλατεία του Χριστού. Εκεί ντε στο στενάκι του Αη Μηνά επάνω στη μικρή ανηφορίτσα. Μιλάμε για πολύ κοντά τους.

Κρεμάστηκε στο δυνατό μπράτσο του άντρα της κι αφέθηκε να της οδηγήσει σαν πρόβατο στο σφάξιμο. Στο μυαλό της ήρθαν οι μαύρες σκέψεις για το τι θ' ακολουθούσε. Πως ο Λάουλάου θάταν κιόλας εκεί. Πάντα με την περηφάνια ζωγραφισμένη στο πρόσωπο γιατί ήταν ένας χρήσιμος άνθρωπος στη μικρή κοινωνία του χωριού και είχε κάθε δικαίωμα να νοιώθει έτσι. Πως θα της έλεγε «μάινα γκρίνια κόρη μου». Θα κοίταγε το δόντι της. Θα στήριζε το κοντομοίρι στον τοίχο. Θα έδενε τη μια άκρη από το σπάγκο στο δόντι και

την άλλη στην πόρτα. Θα έσπρωχνε ξαφνικά την πόρτα. Με το μπαμ το καταραμένο δόντι θα ξεκουμπιζόταν.

Θα σκουπίζανε το λίγο αίμα (είχε προλάβει να πάρει μαζί δυο μαντήλια για την επέμβαση). Ο Λάουλάου θα πήγαινε μέσα στο μαγαζί και θα γύριζε κρατώντας στη φούχτα του αλάτι από τις παστές σαρδέλες.

Θα της άνοιγε με τις δαχτυλάρες του το στόμα και θάτριβε το αλάτι πάνω-κάτω στα ούλα της για να σταματήσει την αιμορραγία.

Με τις σκέψεις αυτές λιποθύμησε. Έφυγε κι ο πόνος. Ίσα-ίσα που καταλάβαινε ότι ο άντρας της τη σήκωνε στα χέρια και την κουβαλούσε.

Κάποτε φτάσανε στου Λάουλάου. Ο καλοκάγαθος Δημητρός τους υποδέχτηκε με τον ίδιο τρόπο που δεχόταν όλους τους συγχωριανούς και τους άλλους Βορειοχωρίτες. Ανοιχτόκαρδα. Οι δυο άντρες τη συνεφέρανε εκεί, στα σκαλιά.

Ο Δημήτρης της άνοιξε απαλά το στόμα. Είδε μ' επιστημονικό ύφος το πονεμένο δόντι, κούνησε το ασημένιο κεφάλι του κι έκαμε τη βαρυσήμαντη διάγνωση

-Δε μπορώ να σου κάνω τίποτα τώρα κόρη μου. Έχει αρχίσει το φούσκωμα. Θα περιμένεις να ξεπριστεί κι έλα πάλι να το δω. Να του βάζεις που και που σούμα ή ούζο. Και να μασάς τη μαστίχα μας, είπε.

Ευχαρίστησαν κι έφυγαν. Γύρισαν σπίτι σχεδόν τρέχοντας. Δεν πονούσε πια. Πίστεψε ότι ο Λάουλάου είχε γιατρέψει το δόντι της μόνο με τη ματιά του.

Σκέφτηκε το καινούργιο της φουστάνι. Ίσως να ήθελε λίγο στένεμα για νάρχεται πιο εφαρμοστό. Να τονίζει τις ζηλευτές γραμμές της. Θα τόβαζε μια στη Χάρη της κι άλλη μια στο πανηγύρι της Παναγιάς, στο βαθιά.

Όσο για το δόντι, πέρασε. Η σούμα κι η χιώτικη μαστίχα τούκαναν καλό.

Γιατί όχι μόνο την άφησε εκείνο το καλοκαίρι να πα στα πανηγύρια της Βολισσού με το φουστάνι από ζωρζέτα, αλλά το άτιμο το σκυλόδοντο λες και ξαναφύτρωσε τόσο γερά που, πολύ αργότερα, ο οδοντογιατρός της στον Πειραιά στήριξε πάνω ολόκληρη γέφυρα.

Ο δε Λάουλάου συνέχισε να λύνει τα οδοντιατρικά προβλήματα των συγχωριανών του με το δικό του μοναδικό τρόπο και αφιλοκερδώς, μέχρι που ο Θεός αποφάσισε να τον πάρει κοντά Του να ξεκουραστεί.

Θεόσχωρέστον.

Από αφήγηση της πεθεράς μου στις 12-1-2002

Μίμης Θεοφιλίδης

Το Γράμμα που ακολουθεί το βρήκα στο περιοδικό «Ανέσπερο Φως» του μακαρίτη συμπατριώτη μας Γ. Παπαδόπουλου (Κάτω Διμινιό, Κιάτο) Φύλλο 3-4 Δεκέμβριος-Ιανουάριος 1984 και το αναδημοσιεύω στη μνήμη του Χιώτη (Δαφνούση την καταγωγή) Αντώνη Χαβιάρα, πατέρα της φίλης και συνεργάτιδας του περιοδικού μας Δρ Σεβαστής Χαβιάρα-Καραχάλιου. Αιωνία του η μνήμη.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Ένα γράμμα για το Χιώτη Αντώνη Χαβιάρα

Το παρακάτω γράμμα πήραμε από το Κιάτο
(Κορινθίας)
Κιάτο 20.11.83

Αγαπητέ κ. Παπαδόπουλε, σε παρακαλώ να γράψεις στο περιοδικό σου για τον καλό μας φίλο Αντώνη Χαβιάρα το Χιώτη, που μας έφυγε μετά εξάμηνη αρρώστια στις 15.11.83.

Έμνε εδώ με την κόρη του που τώρα είναι συμπολίτης μας, γιατρίνα Κυρία Σεβαστή Καραχάλιου.

Όλοι τον αγαπούσαμε γιατί ήταν καλός, φιλότιμος, γλυκομίλητος, ευγενικός όπως είναι όλοι οι νησιώτες.

Μας έλεγε ιστορίες, για θάλασσες και καράβια και τον ακούγαμε όλοι μ' ανοιχτό στόμα.

Δε βλέπαμε την ώρα, στο καφεεντάκι του λιμανιού, νάρθει ο κυρ Αντώνης ν' αρχίσει τις ιστορίες του, να μας περάσει η ώρα.

Κυρ Αντώνη ο κόσμος όλος στο Κιάτο που σ' αγαπούσε, ήρθε να σ' αποχαιρετίσει μέχρι την τελευταία σου κατοικία.

Ήσουν τυχερός στη στοργική αγκαλιά της κόρης σου και του γαμπρού σου, εκλεκτού ζευγαριού γιατρών της πόλης μας. Και πέρασες καλά γεράματα κοντά τους, ανάμεσα στα τρία εγγονάκια σου, που σε λάτρευαν.

Όλο το Κιάτο με πρώτο το Δήμαρχό μας σε συνόδεψαν με βαθιά συγκίνηση κι εμείς οι φίλοι σου, τα γεροντάκια κι ο Οδυσσέας Ανδρούτσος με δάκρυα στα μάτια σου είπαμε το καλό ταξίδι και σου ευχηθήκαμε λαφρύ το χώμα σου.

Αιωνία σου η μνήμη, καλέ φίλε Αντώνη.

Σπύρος Γρουμπός

Ο Γίγας Ωρίων και η Χίος

Οι αρχαίοι, συγγραφείς αναφέρουν δυο διαφορετικούς μύθους σχετικά με τη γέννηση του Ωρίωνα. Κατά τον ένα ήταν γιος του Ποσειδώνα και της Ευρυάλης, κόρης του Μίνωα. Κατά τον άλλο, πατέρες του Ωρίωνα ήταν συγχρόνως ο Ζεύς, ο Ερμής και ο Ποσειδώνας.

Πιστεύονταν πράγματι ότι ο Υριεύς, γιος και αυτός του Ποσειδώνα και της Πλειάδας Αλκύνης,

δέχτηκε κάποτε την επίσκεψη των τριών αυτών θεών, οι οποίοι για να τον ευχαριστήσουν για τη φιλοξενία, του ζήτησαν να διατυπώσει μια ευχή, την οποία θα εκπλήρωναν. Ο Υριεύς που επιθυμούσε πολύ να έχει διάδοχο, ζήτησε να αποκτήσει γιο. Οι τρεις θεοί γονιμοποίησαν τότε το δέρμα ενός βοδιού, το οποίο ο Υριεύς έθαψε στη γη. Όταν το απέσυρε, μετά εννέα μήνες, βρήκε μέσα ένα μικρό παιδί. Αυτό έμελλε να γίνει ο Γίγας Ωρίων. Από τον πατέρα του Ποσειδώνα ο Ωρίων είχε λάβει το χάρισμα να μπορεί να βαδίζει πάνω στα κύματα της θάλασσας.

Έγινε δε ήρωας αρκετών μύθων, από τους οποίους θα αναφέρουμε τους σημαντικότερους.

Ο Ωρίων όπως αφηγείται ο Όμηρος στην Οδύσσεια, είχε αρπαχθεί από την «ροδοδάκτυλη» Ηώ, η οποία τον είχε ερωτευθεί. Η Άρτεμις, επίσης, σαηνεύτηκε από την καλλονή του γιου του Ποσειδώνα, πράγμα που προκάλεσε την οργή του αδελφού της Απόλλωνα. Για να απαλλαγεί από τον Ωρίωνα, ο γιος της Λητούς κατέφυγε σ' ένα στρατήγημα. Προκάλεσε την αδελφή του να κτυπήσει με τα βέλη της ένα δυσδιάκριτο σημείο που έπλεε στη θάλασσα.

Η Άρτεμις έπεσε στην παγίδα, και με ένα βέλος κτύπησε τον στόχο, ο οποίος, όμως ήταν η κεφαλή του Ωρίωνα.

Μεταγενέστερη εκδοχή παρουσιάζει διαφορετικά το θάνατο του Γίγαντα.

Ενώ κυνηγούσε μαζί με τη θεά στη Χίο, ο Ωρίων θέλησε να την κάμει ερωμένη του. Για να τον τιμωρήσει, η Άρτεμις έστειλε εναντίον του ένα σκορπιό, από το δάγκωμα του οποίου ο Ωρίων πέθανε.

Είναι αλήθεια όμως ότι, κατ' άλλο συγγραφέα, όχι η Άρτεμις αλλά η Γαία έκαμε να βγει από τη γη ο σκορπιός, που έδωσε το θάνατο στον Ωρίωνα.

Κατά την εκδοχή αυτή, το γεγονός συνέβη στην Κρήτη, όπου ο γιος του Ποσειδώνα είχε καυχηθεί ότι θα εξαφάνιζε εύκολα όλα τα άγρια θηρία.

Η Χίος υπήρξε θέατρο και άλλης περιπέτειας του Ωρίωνα. Όταν έφθασε στο νησί, φιλοξενήθηκε από τον βασιλιά Οينوπίωνα, γιο του Διονύσου και της Αριάδνης. Ερωτευθείς δε τη Μερόπη, κόρη του Οينوπίωνα, ο Ωρίων τη ζήτησε από τον πατέρα της σε γάμο.

Ο Οينوπίων όμως ήταν αντίθετος στην ένωση αυτή. Μέθυσε, λοιπόν, τον Ωρίωνα, και ενώ αυτός κοιμόταν, του έβγαλε τα μάτια. Έπειτα από αυτό διάταξε και τον έριξαν στην ακτή.

Αλλά ο Ωρίων δεν έχασε το θάρρος του. Καθώς άκουε το μακρινό ήχο ενός σιδηρουργείου βάδισε προς την κατεύθυνση εκείνη και έφθασε στη Λήμνο, περιοχή του Ηφαίστου. Εκεί, πήρε ένα παιδί, το έβαλε στους ώμους του και το διάταξε να τον οδηγεί προς την κατεύθυνση του ανατέλλοντος ηλίου. Οι ευεργετικές ακτίνες του άστρου της ημέρας του ξανάδωσαν την όραση. Βιαστικός, τότε, ο Ωρίων επέστρεψε στη Χίο, για να εκδικηθεί τον Οينوπίωνα, αυτός όμως σώθηκε από τον Ποσειδώνα, ο οποίος κατασκεύασε γι' αυτόν υπόγειο καταφύγιο εντελώς απρόσιτο.

Ο Ωρίων έγινε αστερισμός κατόπιν αίτησης, όπως πιστευόταν, της Αρτέμιδος, η οποία ήταν απαρηγόρητη για το θάνατό του...

Από το βιβλίο «Ελληνική Μυθολογία» τόμος Α' Ιωάννου Ρισπέν Εκδόσεις Δαρέμα (διασκευή)

Ο Δίας ανέβασε τον Ωρίωνα στον ουρανό
Φωτογραφία από το βιβλίο «Μύθοι και Θρύλοι» της Αλεξ. Δέλτα-Παπαδοπούλου

Ερωτοποιός

Λέξεις πληγές
καταπίνουν αχόρταγα
τα ρόδα που σμίλεψα κάποτε
στη ρίζα του λαιμού σου.
Κηπουρός ιδρωμένος
ξανά γεωργώ στο κορμί σου
τοπία καινούργια
δεξαμενές φωτός
αιωνόβιες πηγές ηδονής
κι αφήνω τα βράδια
ανοιχτά τα παράθυρα
να ξεφυλλίζει το φεγγάρι
τη γυμνή αθωότητα
που σε φύτεψα.

Αντώνης Λάρδας

Συνέχεια από τη σελίδα 6

Μα ξαφνικά εσοβαρέψανε κομματάκι, γιατί απέ το παραθύρι, στα διπλανά απάνω σπία, ο όμορφος γιος του Κωστή, ο Αργύρης, που την προχτές ήρτενε απέ τα παπόρια για Χριστούγεννα τις εκύτταζενε κ' εγέλανε κ' ευτός «ο άνοστος» σαν που τον ήλεενη η Βεργινία, που οι γονιοί του εθέλανε πια να τότε παντρέψουνε, μα ευτός εκλώτσανε.

-Γιατί εσταματήσετενε, βρε ούριες; Παίζετενε, παίζετενε γιατί α κρυώσετενε! Μπορείτενε να με κανέψετενε με χιονιές; Για δοκιμάσετενε να δούμενε ποια είναι πιο παλληκάρι!

-Παλληκάρι είσαι και φαίνεσαι, γέρο!

-Άρπα τηνε, λε η Βεργινία, που ποτές της εν ήθελενε να παίξει τη γυναίκα του, άμα, μικροί, έπαιζαν σπιτάκια. Μα τα χιόνια έδωκαν απάνω στην κρεββατίνα τ' αμπέλου κ' εγυρίσαν πίσω στα μούτρα της. Ευτός την είδεν αναποκοκκινισμένη, σφιχτοδεμένη και φαρδιολέκανη και λε: Βρε, αφού μου τρών' τ' αυτιά μου οι γέροι να παντρευτώ εν παίρνω ετούτηνε; Κι αμέ! Α την πάρω! Α πα το πω της μάνας της και του κυρού της τώρα κιόλας, ήμπα και το μετανιώσω, για, το ξεχάσω.

-Βεργινία, της φωνάζει, πε της μάνας σου πως ά 'ρτω τώρα να πω φασκομηλιά σπίτι σας κ' εσύ διαλεξέ μου τους πιο θρεμμένους κουρκουμπίνους.

-Ουγού! Πως εσείς εν έχετενε; Μα έλα! Μόνο πια που α σου κάμομενε μαρτοπούλουδο πούναι για τους ελικιωμένους σαν κ' εσένα!

-Για δε, άμαν είμαι 'γω ελικιωμένος κ' εσύ εμ πας πίσω, γιατί άμαν ήρτες στο σκολειό, επήαινα ακόμα κ' εγώ. Εξέχασές το;

-Εν το ξέχασα, μα είντα φταίω 'γω που οι δάσκαλοι σε 'φήνανε δυο - δυο χρόνια σε κάθε τάξη, γιατί εν εβάστανε η καρδιά τος να σε προιβάσουνε, για να μην σε χάσουνε πούσουνε ξεφτέρι στα γράμματα. Χαμόμηλο λοιπό! Α, θες χαμόμηλο, έλα!

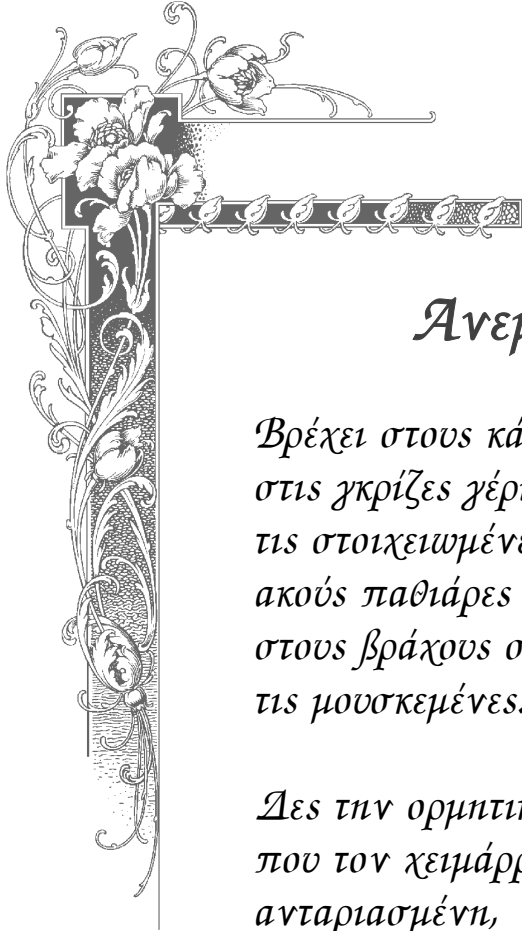
-Καλά, μα α το πιούμεν μαζί. Α πιείς κ' εσύ!

-Άντε, έλα, σε περιμένομενε!
-Και να μην σας τα μωρολογώ γιατί α θήτενε ν' αφήκετενε το περιοδικό για να ζεστάνετενε τα χεράκια σας στο μαγκάλι, για σ' ευτό είντα που το λένε, το καλοριφέρ, να μην σας τα μωρολογώ, εδεδέτσι, επήεν ο Αργύρης εδεκείνην την παραμονή των Χριστουγέννων κ' ήπιαν το βραστικό με τους κουρκουμπίνους και ψαθούρια -τεφαρίκι ψαθούρια, γεια στα χέρια τος- με την Βεργινία και για δήτενε -είντα είναι τα τυχερά κ' είντα κάμνουν τα χωρατά- ακόμα το πίνουνε μαζί άμα, χειμώνα, είναι ξέμπαρκος, με παρέγια το γιο και τις δυο τος κόρες, γιατί, γλέπεις, εκείνα τα χιόνια, πράγματις, εγινήκανε νυφικό που τους ετύλιξενε και «έσονται οι δυο εις σάρκα μίαν» και «ους ο θεός συνέξευξεν, άνθρωπος μη χωρίζετω» προ παντός άμα χιονίζει που ειν' και κρυώμα. Αμέ!
Λοιπόν και στα δικά σας και καλά Χριστούγεννα.

Περιεχόμενα

Νύχτα Χριστουγενιάτικη	Μαρίας Αναστασοπούλου	2
Βοηθήστε μας		2
Νέος Χρόνος, Νέα τοπική Αυτοδιοίκηση	Βαγγέλη Ρουφάκη	3
Η Γεύση της Ρουτίνας	Νίκου Γιαλούρη	4
Κεφαλή	Νίκου Γιαλούρη	4
Το φλουρί του φτωχού	Παύλου Νιρβάνα	5
Ειν' κρυώμα	Πέτρου Ι. Μαρτάκη	6
Χιώτικα Αφηγήματα		6
Ο σεισμός στη Χίο κι ο Παλιός Καταρράκτης	Βαγγέλη Ρουφάκη	7
Από το χαλασμό του 1881	Δημ. Μελαχροινούδη	9
Ο Παλιός Καταρράκτης	Δημ. Μελαχροινούδη	11
Γνωρίστε την Ελλάδα	Βαγγέλη Ρουφάκη	12
Ομηρικής Ακαδημίας συνέχεια...	Βαγγέλη Ρουφάκη	13
Η αναδρομική έκθεση του Νίκου Γιαλούρη	Βαγγέλη Ρουφάκη	14
Δρ Σταμάτης Κριμιζής	Βαγγέλη Ρουφάκη	16
Μπράβο κυρ Θανάση	Βαγγέλη Ρουφάκη	20
Χίος Μυρωμένο νησί	Αθανασίου Στάμπουλου	20
Μεθυσμένα βήματα	Εύα Λιάρου-Αργύρη	20
Αποστροφή Αφροδίτη	Έβα Λιάρου-Αργύρη	20
Το Αρχείο μου	Βαγγέλη Ρουφάκη	21
Γράμματα από τους αναγνώστες μας		22
Στον οδοντογιατρό	Μίμη Θεοφιλίδη	23
Ένα γράμμα για τον Χιώτη Αντώνη Χαβιάρα	Σπύρου Γρουμπού	24
Ο Γίγας Ωρίων και η Χίος	Ιωάν. Ρισπέν (διασκευή)	25
Ερωτοποιός	Αντώνη Λάρδα	26
Περιεχόμενα		26
Ανεμοζάλη	Ευαγ. Γ. Κουτσοδόνη	27

Ένας απέ τη Χίος

Ανεμοζάλη

Βρέχει στους κάμπους στις πλαγιές
στις γκρίζες γέρικες ελιές
τις στοιχειωμένες,
ακούς παθιάρες μουσικές
στους βράχους στις βουνοκορφές
τις μουσκεμένες.

Δες την ορμητική ροή
που τον χειμάρρων η βοή
ανταριασμένη,
φθάνει με θρήνο γοερό
κι αναταράζει το νερό
αγριεμένη.

Κυλά και τρέχει ή βροχή
μέσ' στην υγρή την εξοχή
μουντή εικόνα
σα μια κατάρα, σαν ευχή
η πλάση φόρεσ' η φτωχή
σκούρο χιτώνα.

Κι οι γκρίζες γέρικες ελιές
που τόσες είδαν χειμωνιές
χρόνια και χρόνια,
στέκουν στις μπόρες μοναχές
σαν ανεμόδαρτες γυαχές
και κλαιν αιώνια.

«Ίδρω στις σκέψεις μου»
Ευαγγελία Τ. Κουτσοδόνη

Ο Γίγας Ωρίων που πέθανε στη Χίο κι έγινε αστερισμός
(2 παραστάσεις)
Ο μύθος στη σελίδα 25